

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Kiállítások divatja.

Budapest, augusztus 13.

(s.) Ez a divat a második stádiuma az iparpártolás divatjának. Az első volt az országosan megindult agitáció, a helyi bizottságok megalakulása, a szervezkedés. Divat volt az is, de nagyon józan, helyes és hasznos divat, éppen úgy, mint ez a második stádium. Nem is megszólalásuk mondjuk mi divatnak a vidéki kiállításoknak ezt a tömeges rendezését, mert nem hogy kivételként találunk benne, hanem éppen ellenkezőleg, nagy örömmel látjuk a vidék városainak nemes vetélkedését. Annak idején éppen ezen a helyen adtuk ki azt a jelszót, hogy divattá kell tenni az iparpártolást, mert úgy véltük, hogy ezen a kevésbé komolyan látszó módon inkább lehet komoly eredményeket elérni, mint hogyha megmaradunk a komoly, ünnepies teoretizálás mellett. A praktikus célú társadalmi akciónak nem volt szabad nagyon kényeskednie és a célirányosnak látszó eszközök közül a népiesebbeket lenéznie. Bizony reklámmal, sippal-dobbal kell megfogni a tömeget; egy ilyen akciónak pedig tömegre van szüksége, kíváncsi és vásárló tömegre. A hazafias jelszavak által felgyújtott lelkesedés gyorsan ellobban, a jelszavak hamar elkopnak, ha sokat ismétlődnek, ellenben a divatszülte kíváncsiság mindig ébren marad, ameddig a divat valami újat, főképpen ha okosat és érdekeset tud nyújtani. És ha a divatnak komoly magva is van, akkor a vezetők dolga, hogy a gyorsan támadt érdeklődést ügyesen kihasználják és megismerttven a tömeggel az okosat és jót, állandóan is lekössék.

Okos és jó divat ez a vidéki kiállítások divatja. Akik az iparpártolás országos társadalmi akcióját megindították, nagyon helyesen vették bele az akció programjába az ilyen kiállításokat, amelyek egyrészt a divat ébrentartásá-

nak, másrészt a praktikus eredményeknek szempontjából is nagyon értékes szolgálatokat tehetnek és merjük állítani, tesznek is. Arról a két kiállításról, amely most egyszerre áll, olvastunk komoly és okos kritikákat és meggyőződünk ezekből, hogy itt is, ott is vannak hibák, tökéletlenségek. Általában legjogosultabbnak tűnik fel az a kifogás, hogy sokat parádézna a kiállításrendezők. Ebben alkalmasint van is valami. Az ilyenfajta regionális kiállításoknál mindenestre nagyon ajánlatos mennél alaposabban elkerülni azt a látszatot, hogy kicsiben a milleniumi kiállítás akarják elővarázsolni. A dekoratív hatásoknak itt igazán nem szabad nagyon előtérbe tolnakodniuk, a praktikus cél rovására. Ám egészen kiküszöbölni a cifrákodást nálunk nem igen lehet, nem is szükséges, nem is tanácsos. Az abszolút szürkeség sehogyssem egyeztethető össze a mi honi szokásainkkal és körülbelül egyet jelentene a teljes sikertelenséggel. Egy kis pompát, egy kis ünnepiességet, hogy úgy mondjuk, némi flancot a magyar természet ugyszólván megkövetel. Persze arra vigyázni kell, hogy a hatásnak ez a nélkülözhetetlen eszköze ne legyen öncélú.

Azt a tömeges miniszterjárást, meg államtitkárok és egyéb nagyurak kivonultatását sem hibáztatjuk nagyon. Van talán első pillanatra némi provincializmus abban, hogy például Makó elhagyta Kecskemétet, mert amott miniszter is, püspök is volt a megnyitáson, holott emide csak államtitkár jutott, mire Kecskemét, hogy utóljérje Makót, legalább utólag kap egy minisztert; viszont *Máramaros-Sziget* lefózi mindakettőt, mert egyszerre két miniszterrel, három államtitkárral, meg még egy csomó kegyelmes és méltóságos urral rukkolt ki; de ezeken kár volna megítélni. Jól teszik a vidéki kiállítások rendezői, ha a kormány élén álló férfiakat és a közélet egyéb kitünőségeit igye-

keznek megnyerni kiállításuk meglátogató-sára, mert ez nemcsak reklámnak jó, hanem valamelyest mindenestre használ az illető városnak és vidéknek, ha gazdasági erőpróbájának olyan tanui akadnak, akiknek módjuk van a látottakat és tapasztaltakat magasabb nézőpontról megítélni és értékesíteni. Az ilyen közvetlen érintkezésből, ha még olyan ünnepies, még olyan konvencionális, még olyan feszes is, *semper aliquid haeret*. Viszont a kormányférfiak és közéleti szereplő emberek is nagyon helyesen cselekszenek, ha nem vetik meg a szerényebb helyi alkalmakat és jóakaratu szemmel igyekeznek mennél jobban megnézni mindazt, amit megmutatnak nekik, sőt meglátni egyet-mást olyant is, amit nem mutogatnak. Nem egészen haszontalanok ezek a parádék, ha van, aki hasznukat akarja venni. Ámbár egy szó, mint száz, sokkal jobban szeretnők, ha mindaz, ami bennük jó, megeshetnék parádé nélkül is.

Úgy vagyunk ezekkel a vidéki kiállításokkal, hogy a hibáikat, a tökéletlenségeiket is szívesen elnézzük, ha vannak, mert sok ilyen vidéki kiállítás, mennél gyakrabban rendezve, sokkal többet ér, mint egy-egy nagy országos kiállítás — az idejüket mult és teljesen lejárt világtárlatokról nem is szólva — nagy ritkán, nagy alkalmakkor, nem a maga kedvéért, hanem alkalmi dekorációképpen rendezve. Persze itt benne vagyunk egy *circulus vitiosusban*, mert hogy gyakrabban lehessen ismétlni az ilyen kisebb kiállításokat, ahhoz első feltétel a pompának, disznek mennél teljesebb kiküszöbölése, mert a fényelgés költségeit a városok nem igen bírják. Éppen ezért tartjuk nagyon célirányosnak a kereskedelmi miniszter törekvését, amelylyel a vidéki kiállítások rendezését lehetőleg centralizálni igyekszik, meghallgatva azokat a felszólalásokat, amelyek a kiállítási ügy központi felkarolására hívták fel a figyelmét. Addig is, míg

T Á R C A.

A velencei kiállítás.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Szántó Kálmán.

III.

Az olaszok.

A modern festészet megújhosztására irányuló törekvések nem Olaszországból indultak ki ugyan; franciák, angolok, németek a lefolyt században jobban előrevitték a mai festőművészetet s inkább tudtak, ha nem is új törzset fakasztani, de legalább egy-egy friss hajtást nevelni a művészet korhadásnak indult fáján: mégis itt a Giardini sötétzöld bosquetjei alatt, a nagy és kis vásznak kavardadásában úgy tetszik, hogy még ma is, most is az olaszok a par excellence festő-nép. E látszat megerősítéséhez nagy mértékben hozzájárul a környezet, melyben élünk s melynek rokonszónos álláspontjára oly szívesen helyezkedünk. Régi nagyság ragyogó és el nem muló emlékei vesznek körül bennünket; a déli nap izgalmassá forralja a vért erünkben; csillogó szinképeket látunk, melyek elkápráztatják a mi szürke egyhangúsághoz szokott szemünket; hagyományosan szép és nemes formák árja foly körül bennünket; megrajzolni való részletek és festeni való alakulatok ötlenek minduntalan még a nem művészi szemekbe is. A színek kimeríthetetlen változata, a levegő buja pompája, a formák végtelen gazdagsága, fény és árnyék csodálatos ölekezése a festészet autochton hazájává teszik Olaszországot. Amit az északi

ember csak nehéz fáradsággal szerezhet meg: a szem művészi kiképzését, az olasz ember itt már készen találja s önkénytelen is eltanulja. Az alig egy lépésnyi, szűk utcák között, amelyet mindkét oldalról rengeteg magas falak szegélyeznek s amelyek csupán felülől kapják a déli nap éles világítását, az ember szinte állandóan atelier-világításban kapja a tárgyakat. Eless felső fény világítja meg őket s ami árnyék esik is rájuk, feloldódik az erős fényben, úgy, hogy kész modellekül kínálkoznak.

Végigjárva az olasz termeken, a külső körülmények e nagy segítő ereje csaknem minden vászon előtt többé-kevésbé szembe ötlük s hajlandó szinte családásba ejteni a nézőt a többi nemzetbeli művészek rovására. De a kellő mérték megtalálása után is egy-egy festő munkája előtt olyan benyomásokat kap a lélek, amelyeket máshol nem érzett s melyeket maradandókéül visz magával.

Elkerülöm a kifüggesztett képek százait s csak három-négy ilyen művész előtt állok meg s ezeknél szerzett benyomásaimat próbálom meg visszaadni.

A legelső Fontanesi Antonio, akit nálunk nevéen is alig, munkái után meg éppen nem ismernek. Hazájában is csak most, halála után kezdik előismerni. Szegény parasztyereknek született 1818-ban Reggióban (Emilia), ott tanult rajzolni a népiskolában s az volt az egyetlen vágya, hogy ugyanott rajztanító lehessen. Persze, nem érte el: a parasztfiu, noha elősmerték jó rajzoló-nak, nagyon is demokratikus érzelmű volt. Ez érzelmének tett eleget, mikor 48-ban katonának állott Garibaldi alá. Majd elkezd megint rajzlekkéket adni, 59-ben megint katona lesz, végre Genfben telepedik meg, hol hercegi tanítványo-

kat kap. Moglehető nyughatatlan természete van s most Turinban, majd Flórenzen, majd Londonban, majd pláne Tokióban találjuk, folyton dolgozva és tanulva. Az utolsó állomása Turin, hol 1882-ben meghal. Sokfelé próbálkozott, míg e tájképekben feltalálta magát. A francia tájképfestőtől kapta az ösztönt és irányt, de igazában a maga lelkét festette képeibe. Csodálatos revelációt érez az ember, mikor képeinek sorozatát végignézzük. Nemes érzés, nagy költői lélek, rendkívüli tudás szól ki e képekből, az élet gazdag lükte-tése, megéneklése fontos és himnuszokban a nyár ragyogó hevének, az ősz sárguló pompájának, a ligetek dus lombozatának, a tavak csöndes nyugalmának, a legelésző barmok állati teltségének, a pástorlányok idillikus életének. A dombos-völgyes réteket szerette tárgyául venni, amint a fű buja zöldje vagy az avar sárga ragyogása lepi el őket, a tók partját, párázatos levegőjükkel, a felhők játékát és esodálatos alakulását, a békén legelésző vagy jóllakott hazatérő barmokat, egy-két parasztlánnyal körülöt-tük, mely kísérő őket vagy felügyel rájuk s kiknek fejletlen lelkét a nesztelen némaság merengésre vagy tépelődésre készíti. Ez aránylag szűk környezetbe esodálatos változatosságot tud bele-vinni egyéniség erejével, mely szinte feloldadni látszik a táj géniuszába. Csodálatosan tudja megkapni a tárgyak fixpontját, ahonnan legerősebben hatnak s mely értelemmel tudja őket beállítani. Levegője messze perspektívákat nyit a nézőnek s kövei, fáit, felhőit, hegytetőit, vizeit, sásait megannyi élő és értelmes lényekként hatnak s szinte beszélni látszanak. A természet végtelen szeretetében feloldóva szinte mythologikus világlátást adt az életlen tárgyaiba, s ezzel erős realizmusa mellett is a leg-

ennek a szándéknak teljes megvalósításához érünk, örülünk minden olyan alkalomnak, amely egy-egy vidék, vagy város közgazdasági és társadalmi erejének próbáját adja. És örömmel látjuk bennök az iparpártolás érdekében két év előtt támadt nagy felzúdulás tovább fejlődését, ékes bizonygatól annak, hogy az okos hazafiak által fölkellett közgazdasági sovinizmus nem volt szalmatűz.

BELFÖLD.

Szell Kálmán Budapesten. Szell Kálmán miniszterelnök, szombaton, e hónap 17-én Budapestre érkezett, mert a királyi választásnapján a miniszterelnöki palotában, mint minden évben, az idén is diszbed lesz.

Szilágyi utóda Pozsonyban. A Pozsony városi szabadalvúpart I. kerületi választmánya ma este szótöbbséggel elhatározta, hogy a napokban összehívandó pártgyűlésnek Günther Vilmos kir. tanácsost fogja ajánlani Szilágyi mandátumának ideiglenes örökösül. Günther már előzetesen kijelentette, hogy az általános választások a mandátumot elfogadja. A párt egy része Molecz Dani városi főügyészt jelölte.

A pénzváltó szolgálat átruházása. A hivatalos lap mai száma a pénzügyminiszter következő rendelkezését közli:

Az Osztrák-Magyar Bankkal, a bankalapszabályok 55. cikke alapján létrejött megállapodás folytán, az ez idő szerint az állami pénztárak és váltópénztári teendőkkel megbízott kir. adóhivatalok által ellátott egész pénzváltási szolgálat 1901. évi szeptember hónap 1-től kezdve az Osztrák-Magyar Bankra ruháztatik át. Ettől a naptól kezdve tehát a váltási szolgálatot kizárólag az Osztrák-Magyar Bank fogja az állam számára teljesíteni és pedig budapesti főintézeténél, valamint debreczeni, eszéki, fiumei, győri, kassai, kolozsvári, nagyszombati, pozsonyi, szegedi, temesvári és zágrábi főintézeteinél. Az említett bankintézetek váltási kötelezettsége tartalmilag ugyanaz, mint aminő a váltási szolgálatot jelenleg teljesítő állami pénztárak és a váltást a bankpénztárak az állami váltópénztárak részére főnálló idevonatkozó szabályok szerint fogják teljesíteni. A magyar királyi pénzügyminisztérium főntartotta magának, hogy a mutatók szükségnek megfelelő mérvben állami pénztárakat és hivatalokat, figyelemmel megievő pénzkészletekre, valamint esetleg kiadandó idevonatkozó külön rendeletekre, váltoások teljesítésére kijelölhessen. Szintzugy jogában áll az Osztrák-Magyar Banknak, hogy ily váltásokat az általa célszerűnek vélt terjedelemben a főntebb felsoroltakon kívül még más bankintézeteknél is teljesíthessen. Ezek a helyek annak idején közbe fogják tételni.

nagyobb lelki izgalmakat képes a nézőben föl-idézni. Rendkívül hálalatos dolog lenne ezt a gyűjteményt, ha csak részben is, valamely alkalommal nálunk is bemutatni.

Luigi Nono már ösmeretesebb nálunk s ha jól emlékszem, a *Refugium peccatorum* egyik tételünkön nagy hatást is keltett. Huszonöt képet állított ki, s ezeken szinte nyomon lehet kísérni tehetség fejlődését egész a Refugiumig, mely nevét világhírűvé tette. Nyomjelzőkül elég az *Esti könyörgést* (1878) fölemlíteni, melyen az estharang szavára a tanya előtt foglalatokodó család apraja-nagyja abba hagyjátékok, munkát s magába térve esondás áhitatban mormolja az esti imát. A legkisebb gyermek bámszán s értetlenül, de bensőség szinte öntudatlanul megilletődve néz föl az idősbekre. A rajz biztossága, a teli, mély színezés gazdagsága, a lomboktól környezett tanya idillikus gyöngédsége, a kompozíció belső igazsága, mindazok a tulajdonságok, melyek Nonot nagygyá tették, már itt is érvényesültek. Talán még élénken a *Csirke halálában* (1881), melyben szinte ugyanazt a kompozíciót viszi át humoros hangulatban az állati naiv világba. Az öreg kotlós körül csoportosulnak a csibék s bánatosan nézik egyik testvérükük halálát. A vén kotlós szinte emberi gyászban hajtja föloldal szomorú fejét, a csibék busznak s az egyik buksi, mely még ilyet talán nem is látott, értetlenül bámészkodik fel az anyjára. Egy évre rá jött a *Refugium*. Nagy, dekoratív hatású képeken áll a Szűz-Mária faragott szobra, előtte méces pislog, lábainál hervadt koszorú, lent pedig az utca kővén sötét ruhában, zokogó arcú tenyerébe temetve a bűnös leány. Hatalmas koncepció s több drámai erő van benne, mint sok modern tragédiában. A mult zivataros emlékei, a jelen pillanat keserves sirmala, a jövőendő bizonytalan kilátásai vannak foglalva a kiválasztott mozzanatba s hatásukat még az sem képes rotálni, hogy figyelmünket megosztásra

A választások előtt. Fiuméből jelenti a *Magyar Távirati Iroda*: Waluschnig Antal a szabadalvú választók nevében fölkerlte gróf Batthyány Lajos volt kormányzót a fiumei jelöltsé elfogadására. A gróf Ikerváról küldött levelében tudatja, hogy boldognak fogja érezni magát, ha Fiumé a parlamentben képviselheti, de csak az esetben lép föl, ha a mostani képviselő, gróf Batthyány Tivadar nem akarja megtartani a mandátumot. Értesülésünk szerint gróf Batthyány Tivadar Mosonmegyében lép föl, s így gróf Batthyány Lajos lesz Fiumében előreláthatólag az egyetlen jelölt.

A tabi kerületben, mint nekünk írják, Agoston József képviselő vasárnap, e hó 11-ikén tartotta a szabadalvú választók élénk érdeklődése mellett beszámoló beszédét. Agoston beszéde során kijelentette, hogy amennyiben a választók bizalma leleje fordulna, megint elvállalja a jelöltséget. A kerületben egyébként még két jelölt próbál szerzenéset: a Kossuth-párti dr. Nesi Pál, aki *Barabás* Béla társaságában most utazza be a kerületet és *Ugron* Ákos, aki eddig még nem vallott színt, hogy a függetlenségi párt melyik árnalathoz csatlakozik.

Szell Kálmán miniszterelnök Mamusich szabadkai polgármesternek, a vasárnapi választói értekezletből küldött üdvözlő táviratára, ma a következő táviratot küldötte:

A szabadalvúpart értekezlete alkalmából küldött szives üdvözlő táviratot örömmel vettem. Kérem tolmácsolja legmelegebb köszönetemet ragaszkodásukért és bizalmuk szives nyilvánításáért. Szell.

A szakcsi kerület szabadalvúpartjának üdvözlő sürgönyére Szell Kálmán miniszterelnök a következő távirattal válaszolt:

Dóry József pártelnök urnak Dombóvár. A szakcsi kerület szabadalvúpartjának szives üdvözlő letét örömmel vettem és öszintén viszonzom. Kérem, tolmácsolja hálás köszönetemet megbízóinak. Szell Kálmán.

Az állami tisztviselők mozgalma.

Budapest, augusztus 13.

Elismerésre méltó mértékűdással és az ügy komolyságához illő higgadsággal nő arányában az állami tisztviselők mozgalma. A kormánykörök jóindulatába vetett bizalom hatja át a nemes irányu akcióit és minden lépés, amely ez ügyben eddig történt, minden kérvény és emlékirat, amely eddig az országgyűléshez, illetve a kormányhoz intézettek, magán viseli a tisztviselőknek azt a törekvést, hogy politikai sulyuk ebből a kérdésből kirekesztve legyen.

Ilyen nemes hangon van tartva a *somogyeyei* tisztviselők kérvénye is, amelyet a képviselőházhoz benyújtottak. E kérvényükben, amely egyik legpregnansabb mozzanata a nagyszabású mozgalomnak, a következő négy pontban foglalják össze kívánságaikat:

I. A magyar állami tisztviselők szolgálati szabályzatát országos törvényben megalkotni;

II. a magyar állami tisztviselők fizetését és lakbérét törvényileg az osztrák állami tisztviselők fizetésének mérvére emeltetni;

III. a magyar állami tisztviselők gyermekeinek az állami tanintézetekben leendő díjmentes iskolázatását törvényileg biztosítani;

IV. a magyar állami tisztviselők nyugdíj-törvényének reviziójával egyidejűleg:

a) a teljes nyugdíj-képesség idejét 35 évben megállapítani;

b) az özevgyi nyugdíj összegét a férj teljes fizetésének 50 százaléka felelmei;

c) a nevelési járulék jogát — tekintet nélkül a gyermekek számára — megállapítani;

d) a temetési járulékhöz való jogosultságot a nőtlen állami tisztviselőkre is kiterjeszteni kegyveskedjék. — A kérvényt a helyi intéző-bizottság nevében annak elnöke, Kedaosics Károly pénzügyigazgató írta alá.

A tiszta-roffi állami tisztviselők helyi bizottsága a tisztviselők kérelmét a következő pontokba foglalta össze:

1. A magyarországi állami tisztviselők fizetése az osztrák állami tisztviselők fizetésével tétecsék egyenlővé.

2. Lakbér tekintetében a katonatisztek lakpénze vétecsék alapul.

3. Megalkotandó a szolgálati szabályzat.

4. A szolgálati idő 40 évről 30 évre szállítassék le s a milléniumi év minimum 3 évként számítottassék be a már akkor szolgálatban volt állami tisztviselőknél.

5. Az igazságügyi tisztviselőknél biztosított szabadságidő terjesztessék ki az összes állami tisztviselőkre.

6. A vasárnapi teljes munkaszünet adassék meg az összes állami tisztviselőknél.

7. A szolgálati díj és tisztbi biztosíték töröltessék.

8. Az özevgyek nyugdíja emeltessék oly módon, hogy 2000 koronáig 50 százalékal, azontul 25 százalékal, egyben pedig a nevelési járulék a gyermekek számára való tekintet nélkül adassék meg.

9. Necsak a nő, hanem a nőtlen tisztviselők is kapjanak temetési járulékot.

10. Ha a tisztviselő saját hibáján kívül 5 éven belül előléptethető nem volna, ugy megfelelő fizetéspótlékot kapjon.

11. A bélyegilletékeknel (leleteknél) bejövő fel-emelt illetékek a jövőben a kincstár csak egynegyed-részt adja ki a leletezőknek, kétnegyedrészre maradjon meg a kincstárnak, mint eddig s a megmaradó egynegyedrészt pedig léteítsen az állam egy oly alapot, mint a „Jüvedékbi rság-alap,” — ez igen könnyen keresztülvihető, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy tisztán Magyarországon 298 adóhivatal van s átlag véve évente mindenkiél csak 700 korona föl-emelt illeték folyjon be — ami feltétlenül be is folyik — ennek egynegyedrésze 175 korona, mi 298-cal szo-

kényseríti s a tulajdonképpeni főalaktól elvonja a hatalmas architekturai kiképzés, melyet a művész munkájába belevitt. Ugyazon témának változatát, más hangulatban, újabb koncepcióval tíz év multán (1892) újra kidolgozta az *Ave Máriában* s itt mintha maga is érezte volna az elébb említett gyengét, módosította és gyengítette az architektónális részt s ezzel ezt a képet hatatosabbá és egészségesebbé tette. Külső hatásra számít a *Gyümölcskereskedés*, fotografikus hűségű zöldségeivel, élénk, nyugtalan színeivel. A kisebbek között azonban rendkívül kedves a *Hazatérés*, egy kisedzővónak a széjjel-ozlása. A tenyeres-talpas eselédék, a kaedr szobalányok, a gyöngéd szülők között az apró-cseprő baminókn mosolygó képü serege megkapó képet ad.

Ettore Tito képei kötik le még nagyobb erővel a futólagos néző szemeit is. Nagy és erős talentum, a napfénynek, a levegő ragyogásának, az eleven színeknek festője. A *Ruhaszállításban* a kigaggatott féhértmeket lengeti a szél, a nagyobb darabok ugy megdagnak, mint egy vitorla. Egy erős, barna, tipikus olasz leány, széken állva, erélyes mozdulattal facsar ki éppen egy lepedőt, nap süti az arcát, a víz színe csillog, a levegő kék ragyogása messzire ellátszik. Rendkívüli erély van a képen kifejezve s a színek elosztása is kitünő. Nagyon szépen és lelkesen festi a ve-lenezei életet a *Lagunában* és a *Halpiacban*, de ezeknél értékesebb *Lóváltása*, amelyen egy parasztlény vezet haza a déli órában a nyers ugaron keresztül kifáradt lovait. Amint a lejtős ugaron loereszkednek, elül a legény, utána a lovak, a képen annyi akció van, hogy szinte várja az ember, mikor lépnek ki az alakok a keretből.

A *Prevati* Gaetano neve, akitől szintén egész gyűjtemény van kiállítva, erős harcokat jelent az olasz műkritikában. Vannak, akik művészetét mindenki föl emelik s áradozva magasztalják; má-

sok meg határtalanul és mértéktelelenül ócsárolják s még csak festőnek se akarják elösmerni. Ő maga már a nyolevanas években általános elő-ösmerésre tett szert, a régi, hagyományos iskola moderában festett képeivel, ugy hogy mindenki a legszebb jövőt jósolta neki. Ekkor egyszerre eldobja magától a nyugodalmas dicsőség már megszerzett és még kilátásba helyezett előnyét és új irányba tér, megtagadva a maga eddigi multját is, amelyen békén haladhatott volna tovább. Látnivaló tehát, hogy semmiesetre sem közönséges legyen. Az első új képe, mely itt is ki van állítva, a *Maternita* volt. A fehér lilomokkal és kék anemonakkal teli szórt réten, egy fa alatt ül az anya és üdvösséges mosolylyal szoptatja gyermekét. Körülötte, a meddig a szem elér, szárnys angyalok térdelnek, áhitatban és alszatban meghajtott fölvel és imádni látszanak az anyát. Való igaz, hogy a realitásban még senki ezt a témát nem látta, de tagadhatatlan, hogy az anyaság szentségét és fönségességét intenzívebb hatással még alig fejezte ki bárki is. A művész nem e dolgot magát, annak eszméjét festette meg s kétségtelen, hogy aki elfogulatlan szemmel áll a kép elé, meg fogja érezni azt a rejtelmes hatást, melyet a festő olyan mély érzélemmel és költői felfogásban neki szuggerálni igyekszik. A sajátos felfogáshoz alkalmazkodik a kép sajátos kidolgozása is. Mintha gőzkör vónna be az egész, mintha az eszme misztikumát csak fénytelen át lehetne kivenni, halvány, elmosódó színekben van tartva az egész, melyből egy-egy élénkebb finom csik csak alig-alig emelkedik ki. A fény törése és megosztása van a képen alkalmazva, hullámzatos, végtelen finom csikokban s láthatólag a francia impresszionizmus hatását érezteti. A színeknek a sajátos elosztása új benyomásokat kelt a recehártán és új színeket hoz létre és újszerű hatásokat kelt, amelyek feltétlenül erős impressziókat ébresztenek. Ezt a

rozva, az alapra 52.150 korona jutna évenként s ez a kincstár megterheltségével egyáltalán nem jár. Ez az alap áldásos volna különösen a kisebb javadalmazású tisztviselők egész családjára nézve.

12. A nyugtábelég eltörlesztését csekélységénél fogva nem kívánjuk, az állami adót pedig mint honpolgárok, polgári kötelességet teljesíteni óhajta, jogsónak és helyesnek elismerjük.

Egyben pedig az értekezlet határozott tiltakozását fejezi ki a Központi Tisztviselő-Egyesületnek azon aljárása ellen, hogy magának a szeptemberben megtartandó országos kongresszuson 5 százalék szavazati jogot vindikál. A tisztviselők zömét nem a központ, hanem a vidék képezi s így a vidék kívánalmainak is érvényre kell jutnia.

Javasolja is a bizottság, hogy eltekintve a százaléktól, minden egyes bizottság 2-2 tag felküldésére legyen jogosítva s így minden bizottság, tehát a budapestiek is, annyi szavazattal bírjanak, ahány bizottságot alakítottak.

A sóvári állami tisztviselők szintén értekezletet tartottak, amelyen magukévá tették a megindult mozgalmat és erre vonatkozólag a következő határozatokat hozták:

Bizva a kormány jóindulatában és így a törvényes alapon nyugvó, minden politikai céltól ment országos mozgalomtól sikert remélve, készségesen csatlakoznak a férfias nyíltsággal és őszinteséggel teljes mozgalomhoz.

A mozgalom sikerének biztosítása végett szükségének tartják, hogy annak egyöntetű irányítása és az erőirások egyesítése céljából Budapesten mielőbb országos kongresszus tartassék.

Az állami tisztviselők helyzetének javítására, jogaik biztosítására szolgáló viszonyaiknak törvény által való rendezésére vonatkozó kívánásaikat és kérésüket szükségeltlennek tartják részletezni. Ezek megvalósítását teljes bizalommal a kongresszust szervező bizottságra ruházzák, mely részint az életben szerzett tapasztalatok, részint a napilapok kimerítő közlései útján kelléppen tájékozva lehet az állami tisztviselők jogos kívánásairól.

Végül megalakították a helyi intéző bizottságot. Elnök lett: *Mozolovszky* Adol m. kir. erdőszámvizsgáló, intéző elnök: *Kárász* István m. kir. erdőmester, jegyző: *Enyedi* János m. kir. erdőész, bizottsági tagok: *Ocsárd* Károly m. kir. erdőmester, *Makay* Pál m. kir. főbányahivatali mérnök, báró *Wardener* Arthur főbányahivatali számellenőr.

A kongresszuson való képviselőségét *Kárász* Istvánt és *Mozolovszky* Adolot bízta meg.

KÜLFÖLD.

A szerb király Rómába utazik. Változatosság kedvéért most Rómába utaztatják *Sándor* szerb királyt és feleségét. Ez az utó a konstantinápolyi utat követné, amely azonban még szintén csak papíros-terv. *Sándor*

nagy képét hatás dolgában a később jöttek sem mulják felül, legföllebb ha utólerik: a *Madonna* a *lilomok* között, a *Napkirály*, *Mária menyemenetele*, mind az impresszionizmus hatása alatt készültek. Ellenfelei szemére vetik *Previatának*, hogy elmosódó színeivel tulajdonképp csak rajzának hiányságait akarja fedezni. Nagy számban kiállított rajnai, úgy látszik, ezt a gáncsot akarják meghazudtolni és nem is sikertelenül. *Krisztus* tanulmányai biztos és finom rajzolásnak tanúsítják, akinek épenséggel nincs rá szüksége, hogy ebbeli hiányságait fedezze. Poétikus lélek, mélyen érző, lakik e festőben s kiállított dolgai a legérdekesebbek és leghatásosabbak közé tartoznak.

E négy kiváló mester köré a kisebb-nagyobb talentumoknak egész hosszu sora szegődik s könnyű volna hasábotok megtölteni a puszt felsorolásukkal is. Minek? Még aki egyszer-kétszer meg is nézte őket, még annak emlékében is csak tömeghatásként maradnak meg. Talán mégse lehet említetlenül hagyani *Ciardi* Guglielmot, aki többek közt egy tipikus olasz képet küldött: a hegy alján fekvő kis olasz falu utolsó házeit, a napsgárgától megvilágítva; *Castelli*-nek szimbolikus *Virágait*, *Mentess*i hasonló Glóriáját; *Mazzei* *Reconvalescensét*, *Parisoni* új felfogásu Halálát, *Battaglia* finom és gyöngéd Tavaszát, *Enea* Gyermek-örömét, *Balestieri* Beethovenjét, egy afféle *Murger*-jelenetet, amely intimitásával tavaly Párisban is rendkívüli hatást keltett. Ilyeneket elő lehetne sorolni még egy nagy eszmét, az olasz festés fejlettségének megannyi tanújeleit.

Segantini és *Walter Crane*, a mostanában nálunk nagyban ünnepezt két festő van egy-egy művével képviselve, az utóbb nevezett mester a szimbolikus *Hirvivővel* elég gyöngéd, amaz egy nagyon szép öregasszony portráival.

király állítólag úgy tervezi, hogy római látogatása akkorra essék, amikor *Nikita* fejedelem is ott fog tartózkodni és beszélők, hogy akkor véggépp létrejön a két állam közti kompromisszum a közös Balkán-ügyekre vonatkozólag. A Rómával való tárgyalásokat *Carik*ok belgrádi orosz követ vezeti.

A legerősebb flotta. A franciák kissé túlzó fantáziával máris a legerősebb flottának mondják a magukét. Ez a vélelem a *Matin* egy közleménye révén terjedt el Párisban. Ez a lap ugyanis egy irányadó személyiségtől állítólag arról értesült, hogy a tenger alatt járó hajók értéke most már kétségen felül áll. A legutóbbi kísérletek kimutatták a műveletek biztonságát és a torpedók vetésének szabatoságát. Ki van zárva, hogy a hatalmak versenyezni tudnának Franciaországnak ezzel az előnyével és Franciaország tizenegy hónap alatt minden hajórajjal mérkőzhetni fog. Az angolok másként vélekednek e tengeralatt járó hajókról. Rövid kísérlet után irratárba tették a terveket. Pedig ők is értenek egy kicsit a náutikához.

A macedon liga pöre. Tegnap kezdődött meg *Száráfov* pöre, amely nem egy politikai pikantériával gazdagítja Bulgária történetét. Tegnap a vádirat felolvasása után kihallgatták *Száráfov* vádlottát. *Száráfov* azt mondja, hogy csak az újságokból értesült a gyilkosságról. A macedon bizottság a külföldön ügyének anyagi támogatása végett fiókbizottságokat alapított. Ebben az ügyben utazott ő több nap tartózkodásra Bukarestbe. *Fitoszkit* nem ismerte és csak meggyilkolása után tudta meg, hogy kém volt. *Száráfov* tagadja, hogy a bizottságnak titkos határozata áll fenn arra nézve, hogy minden török kémét meggyilkolnak. Egyáltalában nem adtak ki gyilkossági parancsokat. A többi vádlottak hasonló módon védekeznek.

Ma kezdődött a tanukihallgatás. *Dimitrov* azt mondja, hogy *Fitoszki* özvegye közölte vele, hogy *Ikonov* a gyilkosság után az özvegytől írásbeli elismerést kért arról, hogy *Fitoszki* török kém volt. *Fitoszkinak* tanuként kihallgatott szülei, *Popov* századost, *Fitoszki* egykori századparancsnokát bünrészességgel vádolják a gyilkosságban. *Popov* Filippopolba akarta csalni *Fitoszkit*, aki azonban *Száráfov*tól való féltelmében ebbe nem ment bele.

Szófia, augusztus 13.

A Száráfov-pörben befejezték a tanukihallgatást. Az összes vallomások a vádlottak előnyére szólnak. Kosakov tanu egy esküdt kérdésére kijelentette, hogy a román bíróság előtt teljesen szabadon és befolyásolatlanul vallhatott. A tanukihallgatás után az államügyész elmondta vádbeszédét és felhívta az esküdteket, hogy a pert ne nézzék politikai, hanem büntetőjogi szempontból. Az államügyész *Száráfovot* és *Kovacevet* illetőleg fenntartja a felbujtás vádját, de *Sztójanov* és *Trolev* ellenében a vádat a büntegédletre redukálja. A bírósági épület előtt vagy 2000 ember gyűlt össze, akik a vádlottakat éltették. Az ítéletet holnapra várják.

A munkásokért. Az angol parlament szép példáját adta annak, hogy a munkások érdekeit lehetőleg támogattik iparkodik. Az alsóházban tegnap a gyárjavaslat tárgyalásánál *Renshaw* módosítást nyújtott be, amely szerint szombaton a munkaidő toldassék meg egy órával, azaz déli helyett délután egykor hagyják abba a munkát. *Rithie* államtitkár támogatta ez indítványt, amelyet 165 szavattal 141 ellenében elvetettek. Az ellenzék a szavazás eredményét tetszőssel fogadta. Az irek azt kiáltják: *Lemonani!* *Rithie* kijelenti, hogy a kormány hozzájárul a ház határozatához.

A délafrikai szabadságharc.

Budapest, augusztus 13.

Ha megfelelőnek a valóságnak azok a jelentések, amelyeket az Európában időző boerok Dél-Afrikából kaptak, úgy az angol armádia csak ezután fogja az utolsó nagy próbát kiállani, ha ugyan kiállja. *Krüger* arról értesült, hogy ez idő szerint 17.000 boer és 12.000 fokföldi afrikander áll fegyverben. Ha az előbbiek száma megegyezik a csaták tüzeiben, úgy annál nagyobb arányban növekszik a lázadók száma. *Paulat* szenátor, a párisi boerbarát-bizottság elnöke az *Eclair* egyik munkatársának azt mondta, hogy az összes fokföldi hollandusok föllázának novemberben vagy decemberben, amikor a Fokföldön a nyári időszak a legkedvezőbb konstellációval kezesgeti a boerokat.

E jelentésekkel szemben az angol kormány vigasztalni igyekszik a maga közönségét. Közölte *Kitchener* egy táviratát, amely a mult heti kampagneről számol be. *Kitchener* büszkén hozzáteszi, hogy ez a legnagyobb eredmény, amelylyel eddig szolgálhatott. Szól ilyképpen:

Augusztus 5-étől kezdve a csapatok jelentették, hogy 39 boer elesett, 20 megsebesült és 635 fogságba

jutott, míg 85 megadta magát. Továbbá zsákmányul ejtettek 240.000 darab töltényt, 754 kocsit, 5580 lovat, 33.000 db szarvasmarhát és más állatokat nagy számmal. A zsákmány nagyobb része Oranje szabadállamra esik. *Kekevis* ezredes *Magaliesbergben* 40 boert fogott el, ezek közt *Volmarant*, az első volksraad volt elnökét. *French* tábornok csapatai a Fokgyarmathban az ellenség szétszort csoportjait lassanként észak felé szorították vissza.

De mindjárt utána egy sokkal kellemetlenebb jelentéssel szolgált: *Haboonspruit* közelében, a *Pietersburgba* vezető vonal mentén e hónap 10-én a boerok kisiklattak egy vonatot, amely alkalommal két angol könnyen megsérült, egy fogoly boer életét vesztette és két angol szőkevény megsérült. Egy páncélosvonat megérkezése után megtámadták az ellenséget, mely nyole halottat és két sebesültet vesztett.

Berlin, augusztus 13.

A *Rheinisch-Westphälische Zeitung* felhívást intéz Európa nagyhatalmaikhoz, melyben kijelenti, hogy *Kitchener* proklamációja a hágai békekonferencia vakmerő kigunyolása. Nem szabad megengedni, hogy az egész civilizált világ gunyjának tegyék ki a hágai békekonferencia határozatait.

Brüsszel, augusztus 13.

Melbourneből érkező utasok beszélők, hogy ott az angol trónörökös párt hűdegen fogadtak, mert a nép már kezd türelmetlenkedni a háború miatt. Fokozza ezt az elkedvetlenedést a hazatérő katonák elbeszélései. Ezek nagyrésze ugyanis még most sem kapta meg a szoldot és e miatt dühös kifakadásokkal illetik a kormányt. Jellemző, hogy a visszatért katonák mind azt emlegetik, hogy szivebben harcoltak volna a boerok soraiban.

Brüsszel, augusztus 13.

Krüger elnök tiltakozó iratot intézett az összes nagyhatalmakhoz Lord *Kitchener* proklamációja ellen, amelyben *Kitchener* kijelentette, hogy a boerokat nem tartja hadviselő félnek és valóságos rablók gyanánt jellemezte őket.

HIREK.

Vége a banketnek.

Nem nálunk. Mi frakkos, többé-kevésbé rendjeles civilek nem vagyunk elég ötletesek ahhoz, hogy valami olyan módját találjuk ki az ünneplésnek, amiben nem foglaltatik benne a fogas tatárszószzsal. Mi csak tovább baktatunk a jól kitaposott uton s eszünk roszbőf helyett a csizmatalpat és a derék becsületes kovászos uborka helyett olyan fura összetételű salátákat melléje, amelyek éppen csak arra valók, hogy előkelőségünkkel igazolják a banket drágasságát. Mi civilek olyan nyagon meg vagyunk elégedve a magunk állapotával, hogy amikor a megrögzött szamárságok korrigálásáról van szó, másféle pislogunk, hogy — ki is a számár. Ebben a pislogásban vettük észre azt, hogy a szegény katonatiszteket őkik a bankettel. A szó szoros értelmében: őkik, mert az ekzsztenciájuk hálózatan, amire lassanlassan fölrajzolják az életüket az első arany esillagtól a halálig vagy a kvietálásig, ott történik meg az első szakadás, ahol megették az első tatárszószos banketet, holott a pénzükből csak paradicsomszósza telik. S mi frakkba vágott, a banketek után szorongó szívevel fizető, megeseömlött, a hitvány pezsgőtől fojtódós polgárok, közöttük alólírott csekélységem is, megmentettük a katonákat attól az adótól, hogy minden aranygaléros tiszt jövetelét, menetelét öt forintos kuverttel fizessék meg. Kitaláltuk számukra azt az egyszerű igazságot, hogy bogrács-gulyás és tavalyi borocska mellett is éppen úgy lehet ünnepelni az érkezőt, vagy a távozót, mintha poulard-t rágna napszámba s pezsgővel öntözgetik le. — Kölesonadtuk az eszünket katonáknak, de úgy, hogy nekünk egy esőpp se maradt. Mert mi jámborok tovább banketezünk és méreg drágán.

No de legalább a katonákon segítettünk. Fölhívtuk az ő nagyméltóságú intéző köreiket arra, hogy a szegény kis tisztcsékkre fölülről ráérőszakolni a romlást — nem szabad. A fő-lő katonák gondolkozóba estek — s nemrégiben történt meg a legerősebb tüntetés a katonabanket ellen. Egy rppant mód nagy tisztet hirtelen nyugalomba küldtek.

Remek katonát, derék embert, akinek éppen csak az a kis hibája volt, hogy nem értette meg a nagy különbséget a maga zsebe és a hadnagy zsebe között. Ha ő ivott, hát véle kellett inni s ha neki Mummra szottyant kedve, hát azt itta az egész tisztikar. — Most meg elkövetkezett a még határozottabb föllépés a banketelés ellen. A honvédelmi miniszter kiadott egy bizalmas rendeletet, amiben egyszermindenkorra lefújja a hivatalos eszemiszomot.

Hát most már csak az hiányzik még, hogy visszskapjunk katonáéktól az eszünket. Most a katonai újságok álljanak ki a sikra és menték meg a szegény ügyefogyott civilt. Cerri Gyula írjon cikkeket a Katonai Lapokba arról a hülyeségről, hogy kispénzű emberek, akikre még a reprezentálás súlyos gondja se nehezedik, akik nem képviselnek klasszist, mert egyformán szürkék és egyformán polgárok valamennyien, nyakra-főre banketoznak, nem a maguk mulatságára, hanem muszájból. Hát hogy tűrheti ezt a belügyminiszter, vagy ha annak nincs beleszólása abba, hogy mire költjük a pénzünket, hát hogy tűrheti ezt az a bizonyos civil józanság, amely kirántotta a katonákat a banket nyavalyából. S szóljon bele az ügybe a szegény banket-adóval sújtott civil érdekében az Armeeblett is. Ez a rend. Adják vissza az eszünket.

Es most mindjárt itt van az alkalom is arra, hogy megértsük egymást. A honvédelmi miniszternek a jubileumát fogjuk ünnepelni nemcsakára és lesz — hogyan lenne — minden rendelkezés dacára is lesz katonai meg civil banket is ebből az alkalomból. Hát csináljunk egyöntetűen meg ezt a dolgot. Olyan banketeket együnk, amelyeknek az ára két korona. Főzélekeves, sült hús és főtt tészta. Ígyunk hozzá negyven krajeáros bort. Ne emeljen föl minket a szokatlanba a banket, hanem hozzuk le a banketet a megszokott rendünkbe. Hiszen kérem, katona és civil uraim, egyikünket se verték meg kis korában azért, mert nem tatármártással ette a fogast.

(Th)

Budapest, augusztus 13.

— BUDAPESTI NAPLO. Augusztus 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Az orosz trónörökös eljegyzése. Pétervárról jelentik, hogy ottani udvari körökben elterjedt hírek szerint Mihály nagyherceg trónörökös legközelebb el fogja jegyezni Connaught hercegnőt, Edvárd király unokahugát. A nagyherceg Viktória királynő temetésén ismerkedett meg a királyi hercegnővel és íranta való vonzalma akkor keletkezett.

— Gimadományozás. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Borosnyay Oszkár pénzügyminiszteri osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

— Tolstoj a Rivierán. Pétervárról táviratozzák, hogy Tolstoj a hónap végén Velencébe utazik s onnan Milánón át a Rivierára megy.

— Eugénia császárnéről. Franciaország excsászárnéjáról, III. Napoleon özvegyéről olyan hírek terjedtek el a minap, hogy nagyon súlyosan megbetegedett. E híreket most egy bécsi főrangú hölgy, aki évek óta szoros barátságban van az excsászárnéval, megcáfolja. Ez a hölgy csak nemrég levelet kapott a császárnétól, amely e szavakkal kezdődik:

— Már évek óta nem éreztem magamat olyan jól, mint most.

— Sándor király születésnapja. Sándor szerb király születése napján, augusztus 15-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor hálaadó istentisztelet lesz a budapesti szerb egyházközség Zöldfa-utcai templomában. A budapesti szerb konzulátus rendezi az istentiszteletet, amelyen dr. Dimitrievics Vladimir plébános fog celebrálni. A templomban testületileg jelennek meg a főkonzulátus és a szerb kolónia tagjai. Istentisztelet után délután fél egykor fogadás lesz a szerb főkonzulátus Damjanich-utca 18. szám alatt levő helyiségében.

— **Báró Fejérváry Géza.** Holnapután, e hónap 15-én, lesz félszázados évfordulója, hogy komlós-keresztési báró Fejérváry Géza, a mai honvédelmi miniszter, katonai tanulmányainak végeztével, mint a Ferenc Károly gyalogezred hadnagya, hűségét esküdött a legfelsőbb hadunknak. A közelgő jubileum alkalmából ma terjedelmes diszmunka hagyta el a sajtót. Ez a munka, melyet a népszerű miniszter katonai tisztelőinek közreműködésével kis-kámon *Szalay* Odón Erályi tanácsos, Fejérváry egykori fegyvertársa, állított össze: érdekes áttekintését nyújtja báró Fejérváry Géza egész katonai és politikai pályafutásának. Megismertet azzal a családi élettel, melyből báró Fejérváry Géza katonai érneit s fényes jellemét magával hozta; bemutatja a katonai akadémiá gyermeknövendékét, azt a fiatal hadnagyot, aki alig másfél esztendő múlva már főhadnagyi rangba emelkedett; majd a századost, aki a szolferinói csatában már a saját felelősségére úgy vittekedett, hogy *Benedek* altábornagy felszólítására érvényesítenie kellett igényeit a Mária Terézia-rend lovagkeresztjére („minthogy e kitüntetésre őt, *becsületemre és kötelességem szerint* méltónak és érdemesnek találok” — mondta róla az altábornagy); aztán fokról-fokra, amint emelkedik, mint katona és hódít, mint politikai faktor. Erről a fényes pályáról részletesen és érdekesen számol be a diszmunka, melynek érdekességét nem esekély mértékben fokozzák a beleékelte arcképek: báró Fejérváry Gézának gyermekkorától máig való arcképei. Látnivaló ezekből a fotográfiákból, hogy aki ma olyan daliás öreg ur, gyermekkorában szépség, ifjkorában pedig veszedelmes hadnagyoska, százados és ezredes lehetett. A diszmunka, mely Pozsonyban jelent meg, báró Fejérváry jó szívére valló epizódokat is közöl. A jubileum alkalmából a miniszter nagyszámu tisztelői bizonyára élvezettel fogják olvasgatni.

A jubiláló honvédelmi minisztert a képviselőház véderő bizottsága nevében báró *Podmaniczky* Frigyes, e bizottság elnöke és dr. *Münnich* Aurél, a bizottság előadója fogják üdvözölni.

Budapest törvényhatósága június hónap tizenhetedikén tartott közgyűlésén báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert megválasztotta Budapest diszpolgárának. A megválasztásról szóló díszesen kiállított okiratot, amely a Korvinák stílusában készült, csütörtökön délelben tizenkét és fél órakor adja át a főváros küldöttsége a miniszternek. A küldöttséget *Márkus* József főpolgármester vezeti. Az okirat első betűjébe *Jauernik* Nándor, a házi nyomda igazgatója, Budapest miniatúr látképét festette meg.

Temesvár szab. kir. város tudvalevőleg szintén üdvözölni fogja báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert, aki országgyűlési képviselője a városnak. A diszpolgári oklevelet *Molnár* Viktor főispán vezetésével tizenöt tagú küldöttség fogja átnyújtani az ünnepelekre. A küldöttség a város törvényhatósági bizottságának következő tagjaiból áll: *Aczél* Gyula, *Bandl* Rezső, *Barát* Armin, *Gärtner* Rezső, *Geml* József főegyző, *Hinterseher* Ulrik, *Lechner* Béla, dr. *Lichtscheidl* Gézb, *Löffler* Lipót, *Mühle* Vilmos, *Sternthal* Salamon, *Uhrmann* Henrik, lovag *Vest* Ede és *Vimmer* József. A díszes oklevelet *Molnár* Viktor főispán üdvözlőbeszéd kíséretében fogja átnyújtani a miniszternek, aki a küldöttséget az estélyre is meghívta.

— **Toronyzene a Mátyás-templomban.** Augusztus hónap 15-ikén, csütörtökön, Nagyboldogasszony ünnepén, a budavári koronázó Mátyás-templom ülszentelésének évfordulóján, az esti 8 órai harangszó után templomzene lesz a Mátyás-torony magas erkélyén. Ezzel az alkalommal régi magyar Mária-éneket adnak elő, végzetül pedig a *Himnusz* játszószák. A zenészműveket megismétlik. Először a templom előtt elterülő tér felé fordulva adják elő a zenészek a dalokat, azután az ellenkező oldalon Pest felé fordulva.

— **Hódmezővásárhely új főispánja.** *Gyuláról* írják nekünk: Békésvármegye augusztusi közigazgatási bizottsági ülésén *Hajnal* István meleg szavakban tolmácsolta Békésvármegye közönségének és társadalmának örömet, hogy *Lukács* György főispánt e fölsége Hódmezővásárhely főispánjává is kinevezte. *Lukács* György főispán meghatóttan fejezte ki köszönetét a szeretetteljes üdvözlésért. Az új hódmezővásárhelyi főispán ünnepélyes beiktatása aug. utolsó hetében történik meg. Az installációra már nagyban folynak az előkészületek úgy Hódmezővásárhelyen, mint Békésvármegyében. Csütörtökön, e hó 15-én, Hódmezővásárhely népes küldöttsége fog tisztelni az új főispánját. Ugyanakkor fogják a beiktatás napját is megállapítani.

— **Leégett norvég város.** *Krisztianióból* telegrafálják, hogy *Farsundban* borzasztó tüzvész pusztított, amely a városnak körülbelül négy ötöd-részt elharmvasztotta. A templom, a posta-táviró-hivatal, a városi bank és több iskola elpusztult. Körülbelül 1300 ember hajléktalanná lett.

— **Frigyes császárné temetése.** Mint egy potsdami távirat jelenti, *Frigyes császárné* ma délután helyezették örök nyugalomra a Friedrichskirche mellett levő mauzoleumba, a hol férje is örök álmát alussza. *Viktória császárné* holttestének a kronbergi templomból a pályaudvarra való átszállítása ugyanolyan ünnepes módon ment végbe, mint a templomba szállítása. A pályaudvarhoz vivő uton katonaság állt. A koporsót tizenkét altiszt vitte. A koporsó mögött a görög trónörökös, *Edvárd király* hesseni herceg és neje s az elhunyt császárné udvari kísérete haladt. Fáklyavivők kísérték a menetet, amelyhez a polgárság csatlakozott. Amikor a koporsót a kocsiira emelték, a csapatok dobpergés közt tisztelegettek. A vonat tíz órakor hagyta el a pályaudvart és ma délelőtt érkezett meg a wildparki állomásra. A pályaudvaron *Vilmos császár*, *Edvárd király*, *Augusztus Viktória császárné* és *Alexandra királyné* várták. A koporsót altisztek vitték a halottaskocsira. A gyászmenet a sanssouci parkon át a mauzoleumhoz vonult. Az uton katonaság állott sorfalat. Az elhunyt császárné koronáját és rendjeit tábornokok vitték. A halottaskocsi mögött a legfőbb udvari méltóságok mentek. Azután jött *Vilmos császár*, *Edvárd király* a gárdádragonyosok egyenruhájában, a trónörökös, a többi fejedelmi személyek, a diplomáciai kar, a birodalmi kancléár stb. *Augusztus Viktória császárné*, *Alexandra királyné* és a hercegnők kocsin mentek a mauzoleumba és megvárták a gyászmenetet. Mikor a koporsót a templomba vitték, felhangzott a karének. A felségek, a trónörökös és hercegnők követték a koporsót a mauzoleumba. *Peraus* plébános imát mondott. A kar éneke és csendes ima után a felségek és a fejedelmi személyek elhagyták a mauzoleumot és visszatértek az új palotába.

Párisból táviratozzák: A német nagykövetség intézkedésére ma a Rue Blanchéban levő protestáns templomban *ünnepies gyászistentisztelet* volt *Frigyes császárné*ért. Az ebből az alkalmából művésziesszen feldíszített templomban jelen volt a *köztársasági elnök*, a szenátus és képviselőház elnökeinek és a minisztereknek képviselője. *Delcassé* és *Lequyes* miniszterek és a diplomáciai kar összes tagjai személyesen jelen voltak. A gyászistentisztelet után a megjelentek elvonultak Németország és Anglia nagykövetei előtt.

London, augusztus 13.

A potsdami gyászszertartással egyidőben a St. James palotában is gyászistentiszteletet tartottak *Frigyes császárné* lelki üdvéért, melyen az összes politikai hatóságok és a diplomáciai képviselők is résztvettek. Ausztria-Magyarországot gróf *Menndorf* képviselte.

Bukarest, augusztus 13.

Ma délelben az itteni protestáns templomban gyászistentisztelet volt *Frigyes császárné*ért: jelen volt *Ferdinánd* trónörökös, a király katonai és udvari kísérete, a diplomáciai kar, a miniszterek, állami főméltóságok, a polgármester és nagy közönség.

Szófia, augusztus 13.

Ma délelőtt a protestáns templomban *Frigyes császárné*ért gyászistentiszteletet tartottak, amelyen jelen voltak *Ferdinánd* fejedelem és a miniszterek képviselői, a diplomáciai kar és a német gyarmat tagjai.

— **Kenyérgyár.** A házi kenyéret, melyhez annyi poézis fűződik, kiszorítja minálunk a pék-kenyér, melyhez viszont elég kellemetlen emlékek fűződnek azóta, hogy az egészségügyi bizottságok megvizsgálták a pékműhelyeket. A pék-kenyérnek is most elérkezett az alkonya. Amerikában a „National Bread Company” azért alakult meg a napokban, hogy az Egyesült-Államok területén nagy kenyérgyárakat létesítsen s az egész államot ellássa kenyérral. A gyár öt centért, azaz tizenkét krajcárért fogja előállítani gyártmányait s nagy plakátokon hirdeti, hogy egészséges, tiszta és jó kenyéret fog adni Amerika polgárainak. A tisztaság biztosítására a kenyérgyárak dagasztó gépeket használnak, ami kétségkívül tisztább, mint a péklegények kezei.

— **Gyászmise a boszniai elesettekért.** A budavári helyőrségi templomban ma délelőtt kilenc órakor *Ványa* Ferenc katonai prépost-plébános gyászmisét tartott az 1878-iki boszniai hadjáratban elesett magyar katonákról. Ma volt ugyanis huszonharmadik évfordulója annak a szomorú esetnek, hogy az okkupációban résztvevő 32-ik gyalogezred 8-ik századát a bosnyákok a Stolac mellett levő Ravnicénél lemészárolták és a század legénységéből csak néhányan menekülhettek meg. Az ezredben szolgált bajtársak ma mindannyian ott voltak a gyászistentiszteleten, mely után pénzt gyűjtöttek össze és azt a rokkant bajtársak között szétosztották.

— **A strasburgiak Ploquart ezredesnek.** Lasanként feledésbe merül a *Dreyfus-pőr*, amely egykor akkora izgalmat keltett Európa-szerte. De akadnak kevésbé feledékeny emberek is, akik rokonszenvük

nyilvánításával ma is felkeresik a monumentális per széplelkű hőseit. Közéjük tartozik Strassburg város lakossága, amelynek körében Picquart ezredes részére gyűjtést rendeztek egy ajándéokra. A gyűjtés összegéből Strassburg városának címerével ellátott márványtáblát készíttettek, amelyet a minap adtak át Picquartnak.

— **Nordenskjöld meghalt.** *Stockholmból* azt jelenti egy távirat, hogy báró Nordenskjöld, az ismert észak-sarki utazó ma meghalt. A földrajzi kutatásnak egyik lelkes, fényes elméjű munkása hunyt el vele, aki a jeges észak ismertetése körül megbecsülhetetlen tevékenységet fejtett ki. Ő maga nem tartozott ugyan a legvakmerőbb és legelzántabb észak-sarki utazók közé és az északi szélességnek már 71-ik fokánál visszafordult, de az az érdeme nem vitatható el, hogy előtte már odáig sem jutott el senki és másrészt sok irányban uttörő munkát végzett, amely buzdítólag hatott a nála szerencsésebb utazóknak. Halhatatlanná tette nevét az északi ájtárók felfedezésével.

Nordenskjöld Nils Adolf Erik 1832. november 18-án született Helsingforsban svéd szülöktől. 1864. óta a svéd király támogatásával számos utazást tett a sarkvidéken. Földrajzi szempontból legnevezetesebbek voltak az 1875., 1876., 1878–1879. és az 1883-iki. 1875-ben kimutatta, hogy a Kári-tengert nem borítja örökké jég, amint előtte hitték. 1876-ban ugyanott az északi szélesség 71°-áig eljutott. E két ut tapasztalatai alapján indult el 1878. július 4-ikén arra a nevezetes útjára, melyen a Jeges-tengeren át érte el a Behring-tengert és a Csendes Óceánt és ezáltal az évszázadok óta keresett északi ájtárónak fölfedezője lett. 1883. év nyarán messzire behatolt Grönland jégmezőire, ahol előtte nem járt senki. 1878–79-iki nagy utazásának leírása Varga Ottó rövid magyar fordításában is megjelent *Assia és Európa körülhajózása a Végán* címmel. 1892-ben megírta Scheele kémikus életrajzát, de azóta is fáradságtalanul dolgozott a természettudomány fejlesztésén és tekintélyes szavát gyakran hallhatta, amikor a világ tudni akarta véleményét *André, Nansen* és mások vállalkozásairól.

— **A párbaj ellen.** *Alfonz Bourbon* herceg, aki minden erejével küzd a párbaj ellen, ma egy újságíró előtt kifejtette azokat az elveket, melyek őt a párbaj-ellenes akcióban vezetik. Fejtgetéseiben nincsen semmi új ugyan, de a régi állítások is érdekesek, ha igazak. A herceg a következőket mondta:

— Értem, hogy a párbaj kiirtása elé szinte elvárhatatlan akadályok gürdülnek. Egy napról a másikra ezt a fontos kérdést nem is lehet megoltni. Mindenki érzi, hogy a párbaj megszüntetése okvetlen szükség, de mindenki arra vár, hogy más tegye meg a kezdeményező döntő lépést. Mindenkefelett szem előtt tartandó, hogy a párbaj-ellenes mozgalomnak sem politikai, sem felekezeti jelleg nem szabad öltönie. Hittem és meggyőződéseim alapján határozott ellensége vagyok a párbajnak, mert célját más uton is el lehet érni. Meg kell valósítani tehát azokat az idealokat, melyeket mindenki kivétel nélkül óhajtat. Ez nem politikai, nem felekezeti, de humanitárius cél.

A párbaj jelentékeny elharapódzásának *büntető-törvénykönyveink engedékenysége* a főoka. Elfejtették lépést tartani az emberi gondolkodás fejlődésével. A sértett félnek nem szolgálnak a kellő elégtétellel és így az emberek maguk sietnek egy-egy megaláztatásukért bosszút állani. A törvényhozóknak feladatuk kellene kitűznök, hogy ne csak azokat bélyegezzék tolvajnak, akik embertársaik pénzét vagy kabátját ellopják, de bélyegezzék meg azokat is, akik mások becsületét bántják. A becsületet a törvénynek kellene védenie és nem a hirtelen alakult becsületbírósgoknak. És át kellene formálni az egész emberiség véleményét a „gyáváság” és „bátorság” fogalmáról.

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** A Felvidék nagy érdeklődéssel várja a F. M. K. E. ezidei közgyűlését, mely i. hó 26. és 27-ik napjain fog megtartani Tátrafüreden. Az egyesület tagjai máris sűrűn jelentkeznek a nagy napokra, a mikorra a kereskedelmi miniszter és a kassa-oderbergi vasutársaság gyorsvonatokra is érvényes kedvezményes jegyeket engedélyeztek, amelyek augusztus 21-ikétől szeptember 3-ikáig érvényesek s így mindenkinek — aki még nem ismeri a Tátra-vidéket — bőséges alkalmat nyulának annak megismerésére. Ő és Új-Tátrafüred igazgatóságai szintén előzékenyen kezébe járnak az egyesületnek; a tagok által igénybe vett szobákat naponként és személyenként 2 koronáért, a fürdőket pedig 40–50 k% -al olcsóbban számítják s ezen kedvezményes augusztus 25-től mindaddig érvényesek, míg csak a tagok maradni kívánnak. Ugy a vasúti jegyekre szóló igazolványok, mint a kedvezményes szállásjegyek *Clair Vilmosnál*, az egyesület főtitkáránál kaphatók augusztus 20-ig *beszéd* tag, Nyitraán a központi irodában; azontul ugyancsak a főtitkár címen Ő-Tátrafüreden. A kedvezmények kiterjednek a tagok családtagjaira, valamint az ujonnan jelentke-

zett s a közgyűlésig esetleg még jelentkező új tagokra is. A jelentkezés levezetőlapon is eszközölhető.

— **As Erszébet-szanatóriumnak.** A budakeszi erdőben épülő Jósóékonyi tüdő-gyógyintézet ügyét a kereskedelmi miniszter is dicséretesen előmozdítja. A sanatóriumban külön postai ügykegység felállítását rendelte el s az intézet telefonszolgálatát is úgy szabályozta, hogy az a nap minden órájában éjszakai-telepben álljon a székes-ővárossal. Egyben megemlézték, hogy a magyar vöröskereszt-egylet budapesti V. kerületi választmányára dr. *Herzl Tivadár* úján újból 80 koronát küldött be az egyesülethez, a gyógyintézet javára.

— **Ferenzy professzor a budapesti műegyetemen.** A hivatalos lap mai száma királyi kéziratot közöl, mely dr. *Ferenzy Józsefet*, az országos közoktatásügyi tanács titkárát és a kolozsvári egyetem magánintézetét a budapesti József-műegyetemen a *magyar irodalom és irodalomtörténet nyilvános rendkívüli tanárává nevezte ki* s neki a műegyetemi nyilvános rendes tanári címet és jeleget adományozta. *Ferenzy* azoknak a lelkes tanároknak sorából való, akik magukkal ragadják hallgatóikat előadásuk tüzével és nemcsak azzal érvényesítik tehetségüket, hogy szakmájuk tudnivalóit feltárják, hanem ösztönzik a fiatalokat a kultúrára, kedvet keltenek benne az önálló tanulmányokra. *Ferenzy* bőséges irodalmi podgyászszal érkezik Budapestre, idevágó működése nem ösmeretlen a *Budapesti Napló* közönsége előtt, csak nemrégiben jelent meg lapunk hasábjain egy magvas Rembrandt-tanulmánya. Legutóbbi könyve a spanyol művészetről és Murillóról szölt. *Ferenzy* irodalmi működése ezután is remélhetőleg még szélesebb talajt talál Budapestben, mint eddig.

— **A newyorki rendőrség panamája.** New-York városa és Kolozsvár városa ez idő szerint egy és ugyanazon célért küzd. Allamostani akarják a rendőrségeiket. Az okaik is körülbelől egyek. Itt is, ott is megbízhatatlan a rendnek ez idő szerinti őrsége. New-Yorkban azonban súlyosabbak a vádák. Nagybárá panamáról van szó. A rendőrtisztviselők valóságos ringet alkottak s így kompániában fizetették meg magukat azért, hogy szemet hunytak sok olyan üzlettel szemben, amelyet tilt a különben nagyon is liberális amerikai törvény. A játékházak például megszabott adót fizettek a rendőri ringnek azért, hogy ne zavarják őket a munkájukban. Némelyik kétezer dollárt is áldozott erre a célra havonként. A rendőrtisztek aztán nem is zavarták meg a fizetést, sőt ha egy olyan kolléga ment ki vizsgálatot tartani, aki nem volt benne a szövetkezetben, előre értesítették a játékházak tulajdonosait. S a bűnbarlangok szolid szalonokká változtak át egy-egy ilyen éjszakára. Fizetett a rendőrségnek mindenki, akinek elnézésre volt szüksége s most, hogy kipattant a titok, valósággal lázong a newyorki tömeg. Allami rendőrséget akarnak a városi helyébe.

— **Makai Emil halála.** *Makai Emil* családja a következő sorok közlésére kérte föl lapunkat:

Tekintetes szerkesztőség! Felejtethetlen drága öcsénk, *Makai Emil* elhunyt alkalmából az ország minden részéből oly tömörkedő részvételt kaptunk, hogy képtelenek vagyunk minden egyesre válaszolni. Eppen azért fordulunk a tek. szerkesztőséghez, melynek elsősorban kell halánkat kifejezni azon rokonszenves megemlékezésért, melyivel drága halottunk emlékének adózott, hogy sziveskedjék őszinte, hálás részvételnket kifejezni mindazok előtt, kik a bennünket ért súlyos veszteség alkalmából résztvevő soraikkal ölikerestek.

Makai Emil gyászoló testvérei.

— **A Bártfal vándorgyűlés.** A magyar orvosok és természetvizsgálók Bártfal vándorgyűlésének helyi bizottsága ez uton értesíti a nagy számmal jelentkező tagokat, hogy Bártfalürdő igazgatósága az augusztus 19-ikén és 20-ikán érkező tagokat díjtalanul szállítja Bártfa állomásra a fürdőbe. Ertesíti egyuttal a résztvevőket, hogy podgyászuakat „Bártfalürdő vasuti kirendeltség” címen adják fel, a podgyászdarabokat címükkel lássák el; így eljárás mellett a podgyászt a fürdőbe fogják szállítani s a vendégeknek lakásukra küldik.

— **Az ellopott Széchenyi szobor.** A svábhegyi Széchenyi oromról ellopott Széchenyi szobor még mindig a törvényszéknél van bírói letétben. A Kuria ítélete után azonban, ami a legközelebbi időre várható, a bűnjelkelt Grófit szobort kiadják a svábhegyi turista-egyesületnek, mely az emléket régi helyén állíttatja föl és ünnepélyesen fogja leleplezni. Ez az ünnep alkalmasint kapcsolatos lesz a turista-egyesület ez évi közgyűlésével, amelyet szeptemberben tartanak meg.

— **A debreczeni kömüves-sztrájk.** A debreczeni kömüves-sztrájk nagyobb arányokat öltött. A békéltetőbizottság ma esti 11 óráig ülésezett, eredményt azonban nem ért el. Háromszáz kömüves holnap nagy tüntetésre készül. Az építkezéseket beszüntették. Megakadt a munka az új indóháznál is, melyet októberben akartak *Hegedűs Sándor* miniszter jelenlétében a forgalomnak átadni. A békéltető-bizottság tiztagu sztrájk-bizottságot választott.

— **Az abszint-tünetemény.** *Mention* urat a napokban azért állították a párisi törvényszék elé, mert éjjeli bolyongásai közben megsértette a rendőrséget. *Mention* ur bevallotta tettét, de avval védekezett, hogy részeg volt, mikor gorombászkodott.

— **Mi az ön foglalkozása?** — kérdezte a bírót.

— **Abszint-ivó vagyok** — felelt nyugodtan *Mention* ur.

— **Oh, az meglátszik önön,** — mondta a bírót — **de én a foglalkozására vagyok kíváncsi.** — Már mondtam, hogy abszint-ivó vagyok. Ez nálam foglalkozás. Nagyon sok orvos előtt megmutattam már, hogy az is lehet kenyérkereset s ők elismerték, hogy e téren tünetemény vagyok. Naponként megiszom harminc pohár abszintot a közönség szemelátára és sohasem csippek be. Azon a napon, melyen a rendőrséget megsértettem, rekordot akartam elérni s ötven pohárral próbálkoztam. Nem restellem bevallani, hogy berugtam s aki oly sok ivás dacára csak egyszer részeg életében, annak nem szabad olyan nagyon felőni, ha kabúlt fejfel gorombásodik a rendőrséggel.

Ez a védelem nem sokat használt. *Mention* urat becsukták. Mikor az örök kivezették a teremből, az ajtónál visszafordult *Mention* ur s ezt kérdezte:

— **És az egész idő alatt nem kapok abszintot . . . ?**

— **Hat pólyásbaba.** Kassán néhány iparos család kirándult vasárnap a zöldbé. Vittek magukkal felvágottat, sült csibét, vittek jóféle borocskát és hogy semmi hizza ne legyen a mulatságnak, hogy semmi otthon hagyott gond ne zavarja a nagyokat, hát magukkal vittek még a pólyásbabákat is. Hat pólyásbaba került illyentormán együvé s a mamák mindaddig maguk bibelődtek csemetéikkel, amíg csak egyszer társasjátékra nem került a sor. No ebben már nem vehettek részt az apróságok. A társaság aprajagya azonban mind áhítózt a társasjátékra. Mit kellett itt tenni. A fejtérés nem tartott sokáig. Volt kéznél egy suszterinas is, akit az egyik familia elvitt magával a kirándulásra. Az egész inaska tizenkét esztendő volt csak, de hát az inaskák amugy is született pesztrák. Szóval a hat pólyásbaba az ő gondja lett. Mialatt a társasjáték megkezdődött, s hangos vídamságtól zengtek a hegy és berek. az apró férfi letelepedett a pólyásokkal. És nézte ezenközben a társasan játszókat. És hogy elkekeredett tizenkét esztendő szívében milyen érzelmek viharoztak, azt mindenki élénken elképzelheti.

— **Mindenki játszik itt és én, csakis én vagyok pesztra . . .** Hát ez a csunyaság!

És törte a fejét, hogy mit csináljon ezzel az igazságtalansággal szemben. Aztán született a kis agyában egy ötlet. Nem volt mentő ötlet, a társasjátékhoz nem juthatott általa, de a tiltakozását érthetően kifejezte vele. Az ötlet hatása különben csak éjtékor mutatkozott. Késő este, amikor a mulatótársaság végre a hazamenésre gondolt, fölmentették végre a kis inast a felelősség alól. Késő este nagyon jókedvű volt a társaság. A mamák is jókedvűek voltak, mert a társasjáték és a borooska jó volt. A mamák — már azok tudniillik akiknek ez kötelességük volt — oda mentek az inaskához és átvették tőle a pólyás babájukat. Éjjel felé otthon voltak. És akkor nagy lótasfutás támadt a városban. Az egyik mama megdöbbenve vette észre, hogy idegen gyermeket akar melengelni a keblén. Ugyanakkor egy másik azt vette észre, hogy — uram bocsáss! — fucska lett a kicsi lánykájából. Hamarosan hat anyá rémült el odahaza így a nagy meglepetéstől. A babák kioszerlődtek és a kirándulók akkor éjszaka egyebet se tettek, mint futkostak egymáshoz, hogy visszaeseréjék a babákat. Hajnal lett, mire rendezhették a nagy kavardást. A fejekből akorra elpárolgott már minden édes mámor, világos józanság telepedett a helyére s rájöttek, hogy a bűnös senki más nem lehetett, mint a kis inas. Hogy mi történt a kis inas fölülével, erről nem szól a kassai forrás, ahonnan a kedves történetét merítettük.

— **Vendégülösök kongresszusa.** A *Magyar Vendégülösök Országos Szövetsége* ez évi közgyűlését szeptember 3-án tartja Budapestben. *Gundel János* elnöklete alatt. A szövetségi közgyűlés után illyoltalag a Szállodások, Vendégülösök, Kávéosk és Pincérek Országos Nyugdíjgyűlése tartja gyűlést *Dokros Károly* elnöklete alatt. A szövetségi gyűlés legfontosabb része az elnökség és igazgatóságok előterjesztése lesz, mely magában foglalja az ipari szakköztást (előnöke: *Glück Frigyes*), az idegentorgalmi osztályt (előnöke: *Stadler Károly*), a pénzügyi és gazdasági osztályt (előnöke: *Kommer Ferenó*), végül a közvetítésügyi osztályt (előnöke: *Förster Konrad*). A vidéki szakkörökben a kongresszus iránt nagy érdeklődés mutatkozik, amit a tömeges jelentkezésből lehet következtetni. A vidékről jelentkező vendégülösök gyorsvonatokra is érvényes mérsékelt áru vasúti jegyekkel utazhatnak, ha eziránt jókor jelentkeznek a *Budapesti Vendégülös-Ipartársulat* irodájában (IV., Himzö-utca 1.).

— **Crispi a ravatalon.** Nápolyi villájának gyászkapornává átalakított nagy szalonjában fekszik ravatalon Olaszország nagy halottja: Francesco Crispi. A közönséget ma bebecsülték a halottasszobába. Crispi feketébe öltöztetett holttestét az Anunciata-rend nyaklánc díszíti, az elhunyt többi kinttétései az ágytól jobbra vánszongnak, míg balról az 1848—49. évi veteránok és az egykori garibaldisták jelvényei vannak. A király Crispi temetésénél egy tábornok és a király főszárnysegéde fogja képviselni, akik a koporsót Palermóba is elkísérik. Crispi családját külön hajó viszi Palermóba. Vilmos császár megbízta a nápolyi nemes nemzekt, hogy fejtsze ki részvétét Crispi családjának és a koporsóra tegyen babérből és tölgyfalevelekből font koszorút. A német konzul Vilmos császár képviseletében Palermóba kíséri Crispi holttestét.

A lapok sokat írtak Crispi hátrahagyott leveleiről s memoirjairól. Crispi évekkel ezelőtti irt politikai végrendeletet és három barátját kérte meg iratainak rendezésével. Erre vonatkozó utasítása így szólt: Irataim 3 csoportba oszthatók. Az első csoportba azokat az iratokat sorozzák, melyek 1860-ig terjednek és Palermó város ügyeire vonatkoznak. A másodikba Umberto király uralkodására vonatkozó okmányokat, a harmadikba pedig a különféle naplójegyzeteket tegyek. Crispi ugyanott megbízta, hogy iratait egyszerre több nyelven adják ki.

Midőn a pápa Crispi haláláról értesült, környezete előtt a következőképpen nyilatkozott:

— Ellenfelünk volt, de erős harcos. Hát csakugyan Isten akaratára volna, hogy nemzedékem minden tagját túl kell élnem?

Crispinek alig maradt vagyona s ez magyarázza meg végrendeletének azt az intézkedését, hogy örökösei minden hátrahagyott és pénzbe tehető okmányát és írását adják el. Szép nápolyi villája jelzalogos kölcsönrel van megterhelve, sőt egy félévvel halála előtt az agg államférfiú kénytelen volt egy rája névre rendkívül becses ékszerrel elzalogosítani, csak hogy pénzhez jusson. *Damiani* szenátor, akit Crispi hátrahagyott írásainak rendezésével is kiadásával megbízott, megcáfolja azt a híresztelést, hogy Crispi memoárjai bizalmas és könyves természetű följegyzéseket tartalmaznak most is szereplő államférfiakról. A memoárokban 1860 óta minden történelmi esemény föl van jegyezve, továbbá azok a beszélgetések, amelyeket Crispi európai uralkodókkal, diplomatákkal és miniszterekkel folytatott. Különösen a szicíliai expedícióra vonatkozó adatok rendkívül pontossággal vannak följegyezve s e följegyzések egyuttal megmagyarázzák azt is, hogyan volt lehetséges, hogy egy maroknyi sereg egy egész országot meghódított. Errekes adatok vannak a memoárokban Crispi 1895—96-iki utolsó miniszterségének idejéből is.

Római tudósítások szerint Crispi emlékiratait két, egyenkint nyolcszáz írott oldalú könyvet tesznek ki. Az emlékiratokat Crispi felesége már jó előre bizalmasan helyezte, mert a *lex Cantelli* erjénél fogva egy politikus családja sem rendelkezhet szabadon a hátrahagyott iratok fölött. A haláleset után egy állami bizottságnak kell átvizsgálni az iratokat és azokat, amelyek az állam érdekeibe ütköznek, eltávolítják.

Az utóbbi hetekben 300.000 lírát ígért az iratokért egy német kiadó s így nagyon is érdeklében állt Crispi családjának az iratok elrejtése. Ugy hallatszik, hogy a kormány *Damiani* szenátort, Crispi régi barátját bízta meg azzal, hogy *Cariellával*, Crispi titkárával együtt nézze át az iratokat és egyszersmind *egyeséget fog kötni Crispi családjal*.

— **Zsidó papok gyűlése.** Szombathegyről táviratozták: A dunántúli rabbi-egyesület a tegnapi közgyűlésén elhatározta, hogy *Makai Emil* elhunytá fölött érzett fájdalomtá jegyzőkönyvbe iktatja és *Makai család* jához részvétátviratot intéz. A mai gyűlésen *Lóvy Ferenc* nagy-átádi rabbi egy zsidó nyugdíjintézet létesítése dolgában tervezetet terjesztett elő. Az egyesület azután felszólította tagjait hitani könyvek írására. A közgyűlés a hitani könyvek megírásának gondját az elnökségre és a tanügyi bizottságra ruházta.

— **A rákoszentmihályi reformátusok.** *Rákosszent-Mihályon*, a főváros közelében lévő nyara öbölén, a református vallású polgárok a vasárnapi istentisztelet után értekezletre gyűltek össze, melyen közéleti kérdéseket tárgyalhattak. A mai gyűlésen a református híveket különösen az a körülmény buzdította tömörülésre, hogy az iskolába járó gyermekeik csak akkor részesülhetnek hitoktatásban, ha a szomszéd Rákossalvára, mentek, amit ellenőrizni teljes lehetetlen volt.

— **Házasság.** *Berger Zsigmond*, a Hoffmann S. és V. cég cégjegyzője eljegyezte özvegy *Mogyoróssy Lipótné leányát, Steffl.*

— **Uj pénz.** Nem szaporodik a pénzünk, csak megváltozik. Ez a változás is olyan, hogy a magyar korona országában és Ausztriában élő emberek jó része észre se fogja venni a változást. Elpusztul ugyanis a régi ötforintos és az ötvenforintos és megkapjuk a friss tíz koronát. A változást a mai hivatalos lapban jelenti be *Lukács László* pénzügyminiszternek egy hosszabb rendelete, amelyből sok mindent tudhatunk meg. — Tizkoronás bankjegyet annyit kapunk, amennyi zöldhasu ötforintos volt a forgalomban. Az új bankjegy kibocsátását az idén szeptember 2-án kezdik meg s egy nappal előbb, szeptember elsején teljesen megszüntetik a régi ötforintos és ötvenforintos kiadását és átváltását. A régi bankjegy 1903. február 18-ig marad a magánforgalomban s ez idő alatt fokozatosan bevonják és új bankjegyekkel helyettesítik. Az állami pénztárak és hivatalok kötelesek ezeket a bankjegyeket 1903. augusztus 31-ig elfogadni, a bank pedig 1907. augusztus 31-ig váltja be. Az új bankjegyek fokozatos kibocsátását az idén szeptember 2-án kezdik meg. A rendelet záradéka nem fukarkodik az új tizkoronás leírásában. Ime a következőkben jellemzi:

Az új bankjegy alakja 120 milliméter széles és 80 milliméter magas, mindkét oldalán vízjegy nélkül készült papíron van nyomva, az egyik oldalán magyar a másikon német szöveggel. A tulajdonképpeni 111 milliméter széles és 70 milliméter magas, *violaszínű* jegykép első sorban a jegy közepén írásmezőből áll, melyet keretdíszítmény övez; ez írásmező fölött pajzs függ, melynek magyar szövegű oldala a magyar korona országainak címerét, német szövegű oldala az ausztriai császári sást mutatja. Az írásmező alsó keretdíszítményével talpazatszerű alapon nyugszik, melynek a magyar szövegű oldalon lévő középső, 65 mm. széles részében ékes díszítményben a büntetési határozat olvasható: „A bankjegy utánzása a törvény szerint büntetendő” s ettől jobbra és balra még egy-egy díszített köralakú rozetta látható a „10” számmal, amely sötét alakra világosan van nyomva. A talpazat e középső részétől jobbra és balra eső kisebb térszettek a magyar szövegű oldalon vonaakk által vannak árnyalva. A német szövegű oldalon a jegy névértéke nyolc különböző nemzetiségi nyelven van nyomva. Az alap fölött egy tíz milliméter széles, derékszögű keret övezi a jegynek teljes képét. Két felső sarkán díszes négyzetelakú pajzs van elhelyezve, közepén világosabb alapon sötét nyomtatásban „10” számmal. A felső ékítés keskeny írásszalagokból áll, amelyeknek magyar szövegű oldalain ismétlődik *Tiz korona*, a német oldalon pedig *Zehn Kronen* szavak olvashatók és a 14 magyar királyi koronát illetve a német szövegű oldalon 14 császári koronát övez körül. A koronák között levő hézagok díszítményes rajzokkal vannak kitöltve. Az írásmező mindkét oldalán, egy a magyar, mint a német szövegű oldalán szárnyakkal ellátott gyermekalak van; ezek közül a baloldali alak jobb kezében Merkur-botot tart, míg balra a fejet támogatva az írásmező szegélydíszítményén nyugszik. A jobb oldalon lévő gyermekek a bal kezében babérágat tart és jobbkarjával az írásmező szegélydíszítményére támaszkodik. Lábaihoz az ipar jelképeként fogaskerék van támasztva. A magyar szövegű oldalon alul a baloldali kis talpazatra a tolyó szám és jobboldali a szó „szám” van vörös színnel nyomva. A bankjegy szövege ez:

„Az Osztrák-magyar bank ezen bankjegy ellenében bécsi és budapesti főintézetinél kívánatra azonnal fizet

Tíz koronát

törvényes ércpénzben. Bécs, 1900. március 31-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Bécsi kormányzó.

Schreiber igazgató. *Mecsenesffy* vezérigazgató.

„Die Oesterreichisch-ungarische Bank zahlt gegen diese Banfnote bei ihren Hauptamtsfilialen in Wien und Budapest sofort auf Verlangen

Zehn Kronen

in gesetzlichem Metallgelde. Wien, 31. März. 1900.

OESTERREICHISCH-UNGARISCHE BANK.

Bécsi Gouverneur.

Schreiber Generalrath. *Mecsenesffy* Generaldirektor.

— **Merénylet egy hajó ellen.** Az északamerikai *New-Orleansből* azt jelentik, hogy ott tegnap éjjel eddig ismeretlen tettesek egy Dél-Afrikába induló angol üszvérszállító hajót torpedóval a levegőbe akarták röpíteni. A merénylet nem sikerült, mert a torpedó idő előtt főlobbanás s csak a gőzhajó oldalának három lemezét törte be.

— **A római közúti osztrák.** Rómában egyre tart a közúti vasúti és omnibusz-alkalmazottak sztrájkja. Csak csekély számu kocsis közlekedik a rendőrség oltalma alatt. A sztrájkolók több gyűlést tartottak. Teljes nyugalom uralkodik. Nápolyban is sztrájkba kezdtek a tramway-alkalmazottak.

— **Borbély-gyűlés.** Vasárnap délután a fodrászok nagy gyűlést tartottak a város háza nagytermében. A gyűlés egybehívására az szolgálatot okot, hogy a rendőrség szigorú rendeletet bocsátott ki, hogy a fodrász-műhelyeket vasárnap délután pont két órákor okvetlenül be kell zárni. Okvetlenül bezárni egy officinát, annyit jelent, mint félig borotvátlanul hagyni tíz gavalert, paróka nélkül hagyni ugyanannyi öreg urat, akinek még reményei vannak a vasárnap délutánhoz. Egy ur, akinek félig van beszapponozva az oreája, olyan, mint egy ház, melynek csak az egyik oldala van kimeszelve. Egy öreg ur pedig, akinek nincs fején a paróka, olyan, mint a torony gomb nélkül. Ilyen félig meszelt házak s gombtalan toronyok fognak tehát járni ezental a főváros utcáin vasárnap délutánoként, mert az emberekben megvan az a hiba, hogy a borotvához mindig az utolsó percben sietnek. E tekintetben az emberiség mindig halogató volt s az elodázás álláspontjára helyezkedett. Borbélyhoz menni annyit jelent, mint kintpadra menni s vajjon van-e ember, aki ne iparkodnék a kintpadra menetelést a legutolsó pillanatra hagyni? Torquemada óta szokás ez s a fővárosi rendőrség kedvéért senki sem tesz le évszázados szokásairól. Bizonyos ezek után, hogy a szigorú rendelet dacára ezental zárt ajtókat mögött fognak borotválni ártatlan és jóra való embereket. A vasárnapi munkaszünet minden téren parancsol, minden téren áhitatosságot kelt, a békeség és nyugalom áldásaival vonja be az embereket. De hogy arra is rábírija őket, hogy már délelőtt borotválkozzanak, az alig képzelhető. Borotválkozni vagy későn lehet, vagy soha.

— **A postamester százasa.** Két furfangos tolvajt nyomoz most a rendőrség, akik ravasz módon rabolták meg *Vertics* Gyula 70 esztendő, nyugalmazott battonyai postamester. Az öreg ur ma reggel a Dunaparton sétálgatott. Egyszer csak megszólította egy 35—40 éves ember és egy zálogcédulát kínált neki megvételre. Amíg alkudtak, hozzájuk szegődött egy másik ember, aki szintén nyagban alkudott a zálogcédulára. Erre az az ember, aki a cédulát árulta, hirtelen odaszólt:

— Inkább ennek a szegény, de becsületes öregnek adom, mint az ilyen zsidóknak.

Ekközben pedig odasugta *Vertics*nek: — Vegyen elő egy százast, hadd pukkadjon ez a zsidó.

Mikor az öreg ur elővette a százast a tárcájából, a zálogcédulás ember hirtelen kikapta a kezéből és társával együtt futásnak eredt. A megrabolt öreg ur feljelentést tett a rendőrségen, amely most keresi a két jómadarat.

— **Halálozás.** *Bródy Zsigmond* főrendiházi tag nővére *Weiszbury* szül. *Bródy Julia* augusztus 13-án hajnali három órákor hosszas szenvedés után életének 54-ik évében elhunyt. A megboldogult, kit jótékonyaságáról általán ösmertek 14-ikén délután 5 órákor fogják az ó-budai rakpart 4/a. (Lukács-fürdő mellett) gyászházból a kerepesi-utú izraelita sírkertbe örök nyugalomra kísérik. Az elhunytat gyermekei, testvérei és nagyszámú rokonsága siratja.

Mersics Miklós nyugalmazott kuriai bíró ma nyolcvan éves korában meghalt. Az elhunytat csütörtök délután 4 órákor kísérik örök nyugalomra a kerepesi-utú temető halottas házából.

— **Drótnélküli táviratváltás Európa és Amerika közt.** *Tesla* Miklós, a világhírű felledező, nagyszerű tervvel foglalkozik. Drótnélküli táviratváltást akar lehetővé tenni Európa és Amerika közt. Készítendő készüléket állított fel New-Yorkban és Lissabonban s nemcsokára megkezdte kísérleteit. *Tesla*, aki most Grózbán nyaral, erősen bízik a sikerben.

— **Nyári mulatság.** A gödöllői nyaralók augusztus 8-án az *Ingeny kenyér* alapja javára művészestélyivel egybekötött táncmulatságot rendeztek, mely 554 koronát jövedelmezett a jótékony alapnak. A művészestélyen a jótékonycélra való tekintettel a következő művészek vettek részt: *Zilahy Gyula* a Nemzeti Színház tagja, *Leopold Franciska* hangversenyének vezetője, *Szerdahelyi Józsa* zongoraművész, *Bokross Margit*, *Sarkady Adél*, *Himmler István* és *Faragó Ödön*, a Krisztványosi Szinkór tagja. A jótékony célra adakoztak:

- Steinberger Marcell 5, Katona Béla 2, Weinberger Henrik 4, dr. Stein Lajos 2, Veitner Gyula 5, dr. Bokor 2, Merényi 2, Sós úr 5, Lakatos Lajos 5, Sterk Hugó 4, Barber Tivadar 4, Walter Samu 20, Bark Károly 15, dr. M. Zs. 10, Schivan Jakab 5, Kovács Frigyes 5, Haidás 3, dr. Bauer 6, Leopold Gyula 5, Ganz Bertalan 5, Barber Tivadar 6, Adler Sándor 20, Grósz Andor 10, Frank Miksa 5, Szalay Adolf 5, dr. Patay 5, 10, Leopold Károly 5, Taub 2, Hecht 5, Sautcs István 20, dr. Heitzer Ármán 5, Bergl József 10, dr. Uhrík Gyula 5, Honig Miksa 5 és neje 4, Schilling Zsigmond 5 és neje 20, Schautzer Samu 5, Politzer Lipót 4, Volák Imre 4, Bruder Jakab 10, Kálmán Antal 10, Hecht Manó 6, Sándor Pál 20, Blumenthal Manó 10, dr. Csathó Bernát 5, Deutsch Vilmos 10, Lóv D. G. 10, Zuckermann Ede 10, Fischl Simon 5, Mezei Mór 20, Bettelheim Miksa 20, Sarkadi Ignác 5, dr. Mandovics 5, Brún Lajos 4, dr. Schön Gyula 5, Réthy Pál 5, Fock Géza 5, dr. Tolnay 5, Vizinger 5, dr. Stein Miksa 10, dr. Tóge 10, Szalai 5, dr. Bleyer 10, Nagy Gyula 2, Révész Béla 4, Lichtig 5, Braun 10, Spitzer Gyula 10, Schrecker 4, Langer H. 2, F. J. N. 2, B. 2, Lusthaus József 10, dr. Himmler István 10, Ungár Manó 5, Himmler Miksa 2, Bokross Kálmán 10, Róna 1 koronát. Összesen 554 korona.

— **Ingyen dohány.** A hadvezéri zseni tulajdonképpen nem is abban áll, hogy miképpen kell megverni az ellenséget, hanem abban, hogy miképpen kell meghódítani a generálisnak saját katonáit. Napoleon a pillantásával tudott parancsolni az embereinek, Blücher nagyokat fújt a pipájából, ha valami bánat nyomta a lelkét s ilyenkor már tudták a katonái, hogy mivel kell az öreget megvigasztalni. A katonaság, a sok ember együtt olyan, mint a nagyon kiskoru nép, mint a gyermek. Cifra gombbal és gyöngygyel is hozzá lehet jutni a szívéhez, s aki ezeket a dolgokat érti, az szerez neki örömet s az hódítja meg egészen.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter is tudja, hogy miképp kell megtartania a katonái szeretetét. Nem nagy ovációval, melyet a sorok előtt mond el a generális. A beszéd csak beszéd marad, hanem egy pipa dohány az már egészen más beszéd. A miniszter elhatározta, hogy a hadgyakorlatokon résztvevő csapatok logénysége között ezúttal a hadgyakorlatok után egy csomag dohányt fog kiosztatni. Jó magyar ötleit ez a szinte természetes, hogy a gyakorlat után nagy kapkodás lesz az után a dohány után, amelyet a miniszter ad a bakáinak. A *Fejérváry-dohányhoz* még csak *Fejérváry-pipát* kellene gyártatni valamelyik magyar pipagyárosnak.

— **Kémhírlőriák.** Ezek a nyári napokon, amikor erős a turistajárás, minduntalan elöngnek különböző erődítmények körül embereket, akikről a bugzó órság szentül hiszi, hogy kémkedni jöttek. A sok ilyajta esetről érkezett jelentés közül kettő komolyan látszik. Trientben a minap kémkedés gyanúja miatt letartóztattak egy olasz embert, akinél fotográfáló készülékek és a jegyzeteiben több osztrák erődítmény részletes és pontos leírását találták. Egy téli hivatalos trienti távirat azt mondja ma, hogy a letartóztatott olasz ember *tenyegles szolgálatában álló olasz őrnagy volt.* Tekintettel azonban arra a viszonyra, melyben Ausztria-Magyarország és Olaszország van egymással, az olasz őrnagyot, akit Trientben elzártak, rövid diplomáciai jegyzékváltás után hazaküldték, egy osztrák-magyar őrnagyot adtak melléje, aki kémkedő olasz kollegáját elkísérte az olasz határig és ott szabadon bocsátotta. A veronai *Arena* nevű újság jelenti, hogy az elbocsátott őrnagy Veronába érve jelentést tett a dologról az ottani hadtestparancsnokságnak. Az olasz őrnagy nevét egyelőre szigorúan titokban tartják.

A másik ilyajta hír Párisból érkezett. Az odaváló *Petit Journal* azt a jelentést kapta Nancyból, hogy egy embert, aki angolnak mondotta magát, de akit német kémnek tartanak, abban a pillanatban tartóztattak le, midőn a Frouard erőd közelében levő stratégiai munkálatokat *feltűnően vizsgálta.* További kezelési céljából átadták a hadbíroságnak, amely majd kideríti, hogy a kémmel, vagy tuikiváncsi ángliusz turistával van-e dolga.

— **Tanügyi kinevezések.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Wazek* Antal miskolci állami polgári és első kereskedelmi iskolai helyettes-tanítót, okleveles felső kereskedelmi iskolai tanárt, ugyanezen iskolához a X. fizetési osztályba rendes tanítónak; a békés-csabai állami polgári iskolához *Donner* Lajos, dr. *Krammer* Nándor és *Fabry* Géza békés-csabai községi polgári iskolai tanítókat a IX. fizetési osztály 3. fokozatába, *Vidovszky* Kiss Lujza ottani polgári iskolai tanítónak pedig a X. fizetési osztály 3. fokozatába rendes tanítókká, illetőleg tanítónővé, végül *Haas* Emma ottani polgári iskolai munkatánítónak a XI. fizetési osztály 3. fokozatába segéd-tanítónővé nevezte ki és *Donner* Lajos tanítót egyszersmind az igazgatói teendőkkel megbizta. Továbbá *Bali* Sándor okleveles polgári iskolai tanítót a szigetvári állami polgári iskolához; *Biró* Sándor kézdívasárhelyi állami polgári iskolai helyettes-tanítót ugyanezen iskolához; *Biró* Gyula balassa-gyarmati államilag segélyezett községi polgári iskolai helyettes-tanítót a pásztói állami polgári iskolához; *Jerfy* Hermin pápai állami polgári iskolai helyettes-tanítónak a magyar-óvári állami polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítókká, illetve segéd-tanítónővé: *Szoboszlay* Mór balassa-gyarmati államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanítót, ugyanezen iskolához a IX. fizetési osztályba; továbbá *Szeiler* Miklós saághi állami elemi iskolai tanítót a szakálházi állami elemi iskolához át-helyezte és *Turán* György, *Havranek* János, *Wenritzky* József, *Michels* Róza, *Minek* Matild és *Wilhelm* Vilma okleveles tanítókat, illetve tanítónőket, ugyan-csak a szakálházi állami elemi népisiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké kinevezte s az igazgatói teendők ellátásával *Szeiler* Miklós tanítót bízta meg. *Gardos* Miklós és *Szentmihályi* Anna okleveles tanítót illetve tanítónőt a tavarnai; *Pogorsky* Pál okleveles tanítót a garbóc-bogdányi; *Veress* Katalin okleveles tanítónőt a völcsei; *Magyari* György és *Albert* Károly okleveles tanítókat a makasai; *Brunner* János okleveles tanítót a bártfai; *Paulinyi* Aranka okleveles tanítónőt a sófalvi; *Kovács* József okleveles tanítót az aranyos-rákosi; *Zselvay* János okleveles tanítót a temes-kutasi; id. *Buró* Imre okleveles tanítót a verőecsvojniczai; *Krajcsik* János okleveles tanítót a dombsáthi állami elemi népisiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké nevezte ki. — Továbbá dr. *Vikol* Jánost, az erzsébetvárosi állami főgim-

názium igazgatóját, címének és jellegének megtartása mellett, tanári szolgálattételre a budapesti VI. ker. állami főgimnáziumhoz, *Aldor* Imre erzsébetvárosi állami főgimnáziumi rendes tanárt, hasonló minőségben, a szegedi áll. főgimnáziumhoz; *Miklóssy* István szolnoki állami főreáliskolai rendes tanárt, jelenlegi minőségben, saját kérelmére, az aradi főgimnáziumhoz; *Csukás* Géza okleveles középiskolai tanárnak a makói állami főgimnáziumhoz, a X. fizetési osztály 8-ik fokozatába, rendes tanítónak rendezte ki és *Vörösmarty* Mihály makói állami főgimnáziumi r. tanárt, jelenlegi minőségben, saját kérelmére, a székesfehérvári állami főreáliskolához helyezte át. Továbbá *Pusztér* Jánost, a brassói állami felső kereskedelmi iskolához szolgálattételre berendelt polgári iskolai rendes tanítót, a miskolci állami polgári és felső kereskedelmi iskolához; *Várossy* Mihály pásztói állami polgári rendes tanítót, a homonnai államilag segélyezett községi polgári és felső kereskedelmi iskolához; *Ene* József állami felső népisiskolai rendes tanítót, a pásztói állami polgári iskolához; *Veress* Károly és *Veressné* Mériai Emma balázsiavai állami iskolai tanítót, illetve tanítónőt, a gyantai állami elemi iskolához, jelen minőségükben, áthelyezte és az igazgatói teendők ellátásával *Veress* Károly tanítót bízta meg; *Wesely* Ferenc német-párdányi állami elemi iskolai tanítót jelen minőségében, a medves-ruzsicska telepi; *Berényi* Béla állami elemi iskolai tanítót a hatvani; *Molnár* András poklos-teleki állami elemi iskolai tanítót, jelen minőségében, a saághi; *Forstmayr* Irma apai állami elemi iskolai tanítónőt a temes-szent-andrási állami elemi iskolához, jelen minőségében; *Villási* Erzsébet békés-csabai és *Makats* Pekó Valéria békés-csabai erzsébetvárosi; *Endes* Klára felvinczi és *Lőrinczy* Berta vargasi állami iskolai tanítókat pedig kölcsönösen áthelyezte; végül *Alt* Henrik debreczeni állami főreáliskolai rendes tanítót, rendes tanítónak minőségében, véglegesen megerősítette.

— **Falkai itthon.** Hosszas bányatúrás után ma reggel Budapestre érkezett *Falkai* László, a főposta sikkasztója. Nem a maga jószántából jött; két fegyveres csendőr kísérte. Ma reggel hat órakor érkezett meg a hírbetűt vált postás Csacszáról Budapestre s a keleti pályaudvarról egyenesen az ügyészség fogházába vitték. A sikkasztó levélhordó valamikor csendőr volt s amikor megszökött, sikerült neki észrevétel nélkül elhagynia az országot. Eljutott Hamburgba s már Amerika partjai felé vitorlázott, amikor képes levelező-lapon értesítette Budapesten lakó sógorát, hogy nemensokára New-Yorkba érkezik. Ez a levelező-lap okozta vesztét. A budapesti rendőrség kézrekerítette a levelező-lapot s a budapesti ügyészség távirati intézkedésére a newyorki rendőrség tartotta szomell *Falkait* s New-Yorkban a lakásán letartóztatta. Az elsikkasztott pénzből 36.000 koronát találtak nála, úgy hogy a postakínostár csak 4000 koronával károsodik. A newyorki bíróság a budapesti törvényszék megkeresésére megtartotta a kiadási tárgyalást s miután *Falkai* személyazonosságához kétség nem fért s nem is tagadta, hogy a budapesti postakínostár kárára sikkasztott, rövid tárgyalás után kiadták az osztrák-magyar konzulnak, aki *Falkai* haszálilitását a kereskedelmi minisztérium költségén fogantattatta. Julius 26-án két amerikai rendőr társaságában hajóra ült s kilenc nap múlva Hamburgba érkezett. Innen *Oderberg*be vitték s Csacszár már magyar bíróság vette őrizetbe. Az ottani járásbírószék büntetőből hozták Budapestre. A kiadás és az elszállítás oly gyorsan történt, hogy a budapesti kir. ügyészség csak a lapokból tudta meg, hogy *Falkait* Budapestre hozták. Csak így történhetett meg az is, hogy a keleti pályaudvaron a budapesti fogházörök nem vették át *Falkait*, hanem két csacszai csendőr kísérte végig a Kerepesi-úton, a Váci-körúton az Alkotmányútra. A kora reggeli órákban az utca népe össze-verdült, amikor a szalmakalapos rabruhás embert meglátta s nyomban kitalálta, hogy a jövevény *Falkai*, El is kísérték néhány százan egész a fogházig a sikkasztó levélhordót. A fogházban *Kisfaludy* László fogházgondnok vette át a rabot s a formalitások elintézése után cellájába kísértette. Délelőtt *Horváth* Ákos kir. alügyész indítványára dr. *Szabó* László al-bíró az általános kérdésekre kihallgatta *Falkait* s elrendelte ellene az előzetes letartóztatást, amiben *Falkai* meggyondogott s csak arra kérte a bírót, hogy értesítsék családját mert feleségével szeretne beszélni. Védőjéül — miut értesüünk — dr. *Vásony* Vilmost nevezte meg.

Falkai beismeri vallomást tett *Szabó* László vizsgáló al-bíró előtt. *Szabó* bíró e hó 18-ig, amikor szabadságot megrszte, még néhányszor ki jogja hallgattai a sikkasztót. Augusztus 18-tól augusztus 25-ig szünetelni fog bünygye. Augusztus 25-én érkezik vissza szabadságáról *Drill* Béla vizsgálóbíró, aki azután folytatja s bejelezi a megkezdett vizsgálatot.

— **Megakadályozott családi dráma.** Magyar Imre cipész-mester kicsapongó, iszákos ember volt és nagyon rosszul bánt a feleségével, *Sörös* Máriaival. Az asszony e miatt elhagyta őt és az Erzsébet-tér 2-ik szám alá, *Vojsits* Lyubomir fodrászhoz szegődött dadának. Magyar Imre megtudta, hogy hol szolgál a felesége s ma délben beállított hozzá:

— **Ha nem jössz haza, meghalsz!**
Erre egy hosszú, élesre telt kést rántott elő és rárohant az asszonyra, aki hirtelenben kiugrott a konválnak a folyosóra nyíló ablakán és lerohant gazdájának a házban lévő tüzébe. *Vojsits* Lyubomir azonnal felment az asszonynyal a lakásba. A léposházban azonban meglátta a férjét, kezében a késsel, amint a feleségére lesett. Magyar újra rátámadt a feleségre és valóságos dulakodás támadt *Vojsits* és Magyar között, míg végre *Vojsits*nak sikerült a kést kicsavarni a dühöngő ember kezéből. A ház lakói a gyilkos merénylet híre összeszaladtak és rendőrt hívtak, aki a merénylőt bevitte a főkapitányságra, ahol *Tóth* János rendőrfogalmazó vette vallatásra. Magyar beismerte, hogy meg akarta ölni a feleségét s ebben *Vojsits* akadályozta meg. A merénylő férjét *Tóth* János gyilkosság kísérlete címén letartóztatta. Amikor a kulesár átvette a cinikus embert, gunyoson megjegyezte:

— **Még egyszer visszakerülök én ide, de az asszony akkor már nem él!**

Magyart átkísérték az ügyészséghez.
— **Turista szerenostélesség.** *Reichenau*ból jelentik: Két bécsi fiatalember, *Thüringer* György és *Rudolf*, akik közül az idősebbik harminc esztendő, a másik huszonnyolc éves, tegnap kirándulást tettek a glatzi alpésekben a katzenkopfi úton. Ez meredek sziklára vívó, rendkívül veszedelmes hegyi út. Mind a két turista lezuhant. *Thüringer* György összezúzott fejjel, holtan maradt a szikla tövében, a másik veszedelmesen megsebesült a fején s lába is eltört. Tegnap este segítő-expedíció indult a szerenostélesség után, de a sebesültet nem tudták lehozni a meredek hegyről, mert hirtelen besötétedett. Ezért csak annyit tehettek, hogy konyakot adtak neki s egy kötéllal megerősítették s ma reggel azután újabb expedíciót küldöttek megmentésére.

— **Az illavai rémkürt.** A következő, nem mindennapi levelet kaptuk *Illaváról*:

Illavának, a Trencsénmegyében levő határszéli kis tót városának, hol a magyar elemet csupán néhány hivatalnok képviseli, országjárta híres fegyháza mellett, méltán nevezetesszámba jöhet a fegyház gyárának az a kúrtje, amelyről itt szó van. Nem volna a dologhoz semmi közünk, ha e gyár a városon kívül feküdnék. Hanem e gyár, amelynek mellesleg mondván német ember az üzemvezetője, aki az „*Aiszgaja*” szón kívül egy árva kukkot sem tud magyarul — a városka kellő közepén, közvetlen a liget mellett van. Hogy milyen étkelen doborhátya-repezitőn szól ennek a gyárnak a kúrtje, arról emberi fülnek fogalma nem lehet és ahhoz talán majd csak a végítélet harsánaja lesz hozzá fogható. Amióta — már 2 éve — e gyári kúrt minden ép fül közbiztonságát veszélyeztet, azóta a gyár közelében levő liget fán emberi szem semmiéle madarat ülni nem látott, annak közelében minden állati élet kihalt. Nem nagytás, de mikor ez a rémkürt — naponta 6-szor — meg-megszólal, akkor a ligetben sétáló közönség, felnőttek és gyermekek egyaránt, strumadárként a fejükre a fübe temetik, mert e rémítő hang ellen még a fülbedugás sem használ; a közelben lakók az ablakaikat hirtelen becsukják; a gyórszovat utasai pedig, kik a rengeteg fegyház alatt robnognak el, rémulve ki-kitekingetnek, nyilván azt következtelve e hangból, hogy vulkán tört ki a fegyház helyén; sőt a halottak is csak azért nem riadnak fel mély álmukból, mert a városon kívül a határban van a temető. — Azt beszélük, hogy a gyár előbbi kúrtjének hangja ildomosabb és tűrhetőbb volt és mégis az egész intelligencia kívánatára el kellett távolítani. Hogy most — ezt a rossz nyelvek beszélik — a gyárvezető a magyarokat megbosszanthassa, ezt a kúrtot, tehát a réginél tűrhetősebbet hozatta valahonnan *Morvaország*ból, ahol a magyarok bosszuságán már előre nevettek. Annyi tény, hogy most már azt esetleg csak egy országgyűlési interpellációval, vagy a belügyminiszterhez intézendő deputációval lehet innen eltávolítani. Addig pedig, amíg az megtörténhetik, figyelmeztetjük a fegyház megtekintésére az országból ide felránduló közönséget, hogy a jülett és pedig már a vasuti állomásnál a vattával jól betömje, ha a hallóérzékét valamire becsüli és nem akarja, hogy a fegyház falai közül haza — süketen távozzék.

— **A Fővárosi Orfeum.** Csütörtökön este zenezóval, kaprázóval pompás mutatványokkal nyitja meg *Waldmann* Imre a *Fővárosi Orfeum*-ot. Az az érdeklődés, amely az új or.ueum iránt mindenféle mutatkozók, jele annak, hogy a jó orfeumra a fővárosban szükség van. A megnyitás előtt két körülményre akarjuk figyelmeztetni a közönséget. Az egyik az orfeum vendéglőjére vonatkozik, a másik az orfeum helyáira. Az orfeum vendéglőjére külön gondot fordított *Waldmann* igazgató. A kiszolgálás figyelmes, az étel kifogástalan, az ár olcsó lesz. Ezzel azt akarja elérni az orfeum és az a törekvése bizonyára sikerül is neki, hogy az, aki az orfeum előadásának látogatására készülődik, ne legyen kénytelen előbb másutt megvacsorálni és jóllakva érkezni az előadásra. Eddig tisztán a vendéglő drágasága következtében rendszerint így történt, de most azonban a program állandóan olyan lesz, hogy minden száma le fogja kötni a közönség érdeklődését. Erre a mulasztásra éppen a vendéglő jósága és olcsósága következtében nem lesz szükség. Ami a helyáratat illeti, meg kell jegyeznünk, hogy még a karzatra is egy koronáért ülőhelyt kap az ember; az erkélyülés ára csak egy korona hatvan fillér és negyven koronáért 150 előadásra érvényes léleli betérletje kapható.

— **A Roberin.** A külföldi és belföldi orvosok egyaránt figyelmébe ajánlják a *Roberin* preparátumot mindazoknak, kik vérszegénységben vagy sápkorban szenvednek. Erőt fogyasztó betegségek után, különösen a tifusz utóhatásainak eltüntetésére, vala-

mint békatarthrus, sőt tuberkulikus megbetegedésnél is kitűnő és gyors gyógyhatásának mutatkozott a berlini Roborin-gyár gyártmánya. Különösen kedveztek a csokoládéval bevont kávébab alaku Roborin pilulák.

— **Az osztályorszájáték húzása.** Az osztályorszájáték mai húzásának eredménye ez: kilencven ezer koronát nyert 18162, harmincezer koronát 91184, tízezer koronát 81891 65029, ötezer koronát 53348 28139 63958 83612, ezer koronát 31092 28238 98880 40200 2725, ötszáz koronát 49875 39484 62881 62943 55019 99009 61199 38557 16940 44016 95444 45885 56784 85944 28123 91686 11584 24848 76589 95899 88676 21119 70744 44249 8403 1149 25044 69253 34535 70600 60739 30043 91927.

— **Remdéri hírek.** Stern József kereskedőségét a minap a Szonyd-utca 46-ik szám alatt lévő lakásán főbe lötte magát. A Szent-István-kórházba vitték, ahol az éjszaka kipisenvedett. — **Feribauer Antal** csabrági születésű cipész néhány nap óta elültint a Kazinczy-utca 18. szám alatt lévő lakásáról. — **Szilágyi László** táviratkezelő a főposta épületében mellette szúrta magát. Azért akart meghalni, mert elbocsátották a szolgálatából. — A rendőrség ma letartóztatta **Sinkovics (Horváth) Károly** 22 éves betörőt, aki már négy ízben volt lopásért büntetve. Eddig 16 betörést bizonyítottak rá, amelyekért Újpesten követelt el.

— **Cigányzene a Telefon Hírműködésében.** A Telefon Hírműködés előzetőinek ma este cigányzenét fog nyújtani szórakoztatásul. A cigányzene-átvitelt, amely 8 órától 11 óráig tart, az Emke és az Élite kávéházból közvetíti a Hírműködés. A zeneközvetítést azonban megszakítja 8 óra 15 perckor a tévedéselőlás és fél 10 órakor az esti felolvasás, melynek keretében az est folyamán érkezett legújabb híreket és táviratait olvastatja fel a beszélő újság.

A második jogi alapvizsga reformja.

Budapest, augusztus 13.

Wlassics Gyula miniszter annak idején kijelentette a képviselőházban, hogy a jogbölcséletet a kötelező tantárgyak sorából ki fogja törölni. Megtörtént. A jogbölcsélet gyökere és koronája a jogi tanulmányoknak, rendkívül rugalmas, nem könnyen emészthető, sokféleképpen magyarázható tárgy. Hogy most a vizsgatárgyak sorából törölje a miniszter, ezzel azt akarta elérni, hogy a jogi tanulmányok magyar specialitásait, nevezetesen a magyar közjogi tüzetesekben tanulhassa az ifjúság és felszabadult idejét olyan tantárgyak intenzívebb művelésére fordíthassa, amelyek nagyobb gyakorlati jelentőségűek.

A rendelet, melyet a miniszter úgy a budapesti és kolozsvári tudományos egyetemeknek, mint az összes jogakadémiáknak is megküldött, a következők szövege:

Ó császári és apostoli királyi felsége Ischiben, folyó évi július hó 27-én kelt legfelsőbb elhatározásával, legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a jog- és államtudományi karokon tartandó második alapvizsgálaton a jogbölcsészet mindazon jelölteknek, kik negyedik szabályszerű jogi felülvétet az 1900/1. tanév után hallgatják, a vizsgálati tárgyak közül kihagyassék, illetőleg a m. kir. tudományegyetemek és jogakadémiák tanulmányi és vizsgálati rendjére vonatkozó, Ó császári és apostoli királyi felségének 1883. évi augusztus hó 20-án kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyott szabályzat 3. §-a értelmében módosítottassék.

Ó császári és apostoli királyi felsége ezen legfelsőbb elhatározásának megfelelőleg ezennel elrendelem, hogy mindazon jelöltektől, akik negyedik szabályszerű jogi felülvétet az 1900—1901. tanév után hallgatják, a jogbölcsészet a második alapvizsgálaton ne kérdezessék s az idézett tanulmányi és vizsgálati szabályzat módosított 3. §-ának megfelelőleg az illető jelölteknek a második alapvizsgálat tárgyait a jövőben csak a magyar közjog és a nemzetgazdaságtan a pénzügytannal képezik. Mindazon jelöltektől azonban, akik a második alapvizsgálatra bocsátásra jogosító negyedik szabályszerű jogi felülvétet még az 1900—1901. tanévben, illetőleg ezen tanévig bezárólag hallgatják, a jogbölcsészet a második alapvizsgálaton ezután is kérdezendő lesz.

Az egyetemi jog- és államtudományi karoknál tartandó tudorsági szigorlatok tárgyában kiadott és Ó császári és apostoli királyi felségének 1883. évi augusztus hó 20-án kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyott szabályzat egyelőre egész terjedelmében érvényben maradván, a jogbölcsészet a történeti részszelet és a nemzetközi joggal az első jogtudományi, valamint az első államtudományi szigorlatnak továbbra is tárgya marad.

Ami már most a második alapvizsgálat tárgyait Ó császári és apostoli királyi felsége legfelsőbb elhatározása kapcsán előállott új csoportosításukban illeti, különös nyomatékkal utalok arra, hogy úgy a magyar közjog, nemzeti létünknek eme ősi és hatalmas jogi alapzata, mint másfelől a nemzet gazdasági erőinek helyes felhasználására oktató nemzetgazdaságtan a pénzügytannal együtt, a második alapvizsgálaton, nemcsak fontosságukra, de arra való tekintettel is, hogy a vizsgatárgyak új csoportosítása folytán a jelölteknek

is több idejük jutand e szakokból elkészülhetni, különösen beható vizsgázás tárgyait képezze.

Szükségesnek tartom azonban itt egyuttal utalni arra is, hogy a jogbölcsészetnek a szóban forgó második alapvizsgálat tárgyai közül történt kihagyása sem az egyetemi és jogakadémiai tanítás, sem a tanulás szempontjából nem jelentheti e fontos szaknak bármily csekély mérvben leendő háttérbe szorítását; sőt inkább teljes mértékben kell értékelnünk a bölcsészeti tudományok a jog minden diszciplínájára kiható nagy fontosságát, egészen kétségen kívül állván, hogy a jog igazi filozófiájának bármily csekély elhanyagolása is a bizonyos bölcsészeti képzettséget és ezzel kapcsolatosan az absztrakt gondolkodásban való készséget igénylő, mélyebb jogi tudományosságunk igen nagy kárára válhatnék. Különös súlyt kell arra helyezni, hogy a jogi fogalmaknak bölcsészeti alapjai az egész jogtudományi oktatás során, tehát minden jogi diszciplína területén kellő figyelemben részesítsenek; annál is inkább, mert a jogbölcsészetnek immár csupán a szigorlati tárgyak közé való utalása is főleg arra tekintettel történt, hogy e vizsgálatoknál a jelöltek az ezen szakban való kellő készséghez szükséges jogász iskolázottsága, érettség jogászai gondolkodás módja az akkor már befejezett összes jogi tanulmányok nyomán inkább feltehető.

Szükségesnek tartom másfelől kiemelni azon tény, miszerint a jogbölcsészeti tanulmányok a jogot tanuló ifjúságnak igazán nagy hasznára éppen azért válhatnak, hogy a hallgatók a jogi eszmék elméletét körül már sok évszázadok óta az emberiség legnagyobb elméi által megalkotott különböző rendszereket megismerhetik és egybevetethetik.

Erre való tekintettel óhajtom, hogy a főszűly a szigorlatoknál való kérdések fölvetése során az ugynevezett történeti részre, az eddig fölmerült s most már a jogbölcsészet történetének nagy kincs-tárába tartozó különböző elméletek és rendszerek érdemére és azok irodalmára fektetessék.

A jogbölcsészeti a szigorlatokon kérdezendő nemzetközi jog tananyagára vonatkozólag nem mulaszthatom el az igazgatóság figyelmét arra különösen felhívni, mily hasznos a nevezett jogi szaknak hazai tételes részét, mely a nemzetközi szerződésekben stb. jut kifejezésre, az egyetemi előadások körében is mentül behatóbb művelés tárgyává tenni, mert rendkívüli gyakorlati fontossággal bír azon jogelvet tudományos feldolgozása és megismertetése, melyek tételes nemzetközi jogunkban már eddig kifejezést nyertek. Nincs kétséget, hogy erre eddig is a legnagyobb figyelem fordított, csak azért emelem ki, hogy a tételes nemzetközi jognak fontosságát és horderejét az összes jogi diszciplínák, a közjog, a magánjog, a büntetőjog, közigazgatási jog területén kiemeljem és az igazgatóság figyelmébe ajánljam.

A vasuti tisztviselők mozgalma.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 13.

A vasuti tisztviselők lapunkban közölt új memorandumában benne van minden előterjesztés lényege, a megállapodás a hetes bizottság és az üzletvezetőség kebelében alakult tizenötös bizottság kiküldött tagjainak alapos tanácskozása után történt, az óhajok között helyet foglalnak az egyes előterjesztések kiemelkedő pontjai, teljes a harmónia az egyetemi és középiskolai végzettségű tisztviselők között: — szóval minden tekintetben sikerült munkálatnak mondható az új memorandum. Ertéket jelentősen fokozza, hogy az altisztek, kezelők és szolgák érdekeinek is szószólója, ami méltányos, mert közlekedésügyünknek írárdhatatlan buggóságú bajnokai együtt vannak a munkában, — ki tollal, ki rajccsal, ki meg jogalmi szolgálattal, vagy fizikai erejének használatával végzi hivatalát — helyes, hogy együtt vannak helyzetük javítására célzó törekvésekben is. A vasuti tisztviselők mozgalma irányítása most visszakerült oda, ahonnan kiindult, a fumei vonalra. A zágrábi üzletvezetőség tizenötös bizottságának memorandumába Margulit Kálmán ellenőr, aki az akció során szaktudásával, buzogságával és készségével elővülhetetlen érdemeket szerzett, beilleszti azokat a már ismert pontokat, amelyeket az egyes előterjesztésekből vesznek a memorandumba. A kész munkálatot — a Budapesti Napló közlése nyomán — ismeri már az egész ország tisztviselői kara, fontosabb teendője nem is lesz tehát a kétszázharminckettes bizottság legközelebbi értekezletének és a nagygyűlésének. Csak még arra nézve fognak megállapodni, hogy a memorandumot mikor nyújtsák be a miniszternek. Ezt a mozgalom vezetősége szeptember hónapban akarja megtenni, így még kellő idő lesz a tanulmányozására és a végső határozat is megtörténhetik

idejekorán, hogy az 1902-iki költségvetés keretében legyen foganatja már a kívánalmaknak.

A tisztviselők mozgalma tömördek elágazása közül kiemelkedik az állomás-előjárók és felvigyázók mind egységesebben nyilvánuló törekvése. Az állomás-előjárók és felvigyázók a Budapesti Naplóban kifejtették már kívánalmaikat. Erre vonatkozólag több levelet kaptunk, ezeket az ügy érdekében a következőkben tárgyilagosan ismertettük. Az esetleges ellenvéleményeknek is megadjuk a nyilvánoságot, hiszen az állomás-előjárók és felvigyázók kitűnő képzettségű, derék alkalmazottjai a vasutnak, a munkában szerzett érdemeik olyannak, hogy szembeszállhatnak az ellenvéleményekkel, mikor igazukról van szó. Másrészt meg a vélemények helyes ütközése csak elősegítheti az abszolút igazság érvényre jutását.

I.

A Budapesti Napló augusztus 11-iki számában az állomás- felvigyázók és előjárók fizetésrendezését célzó mozgalomra vonatkozólag egy pálya- és távirad-felvigyázó aláírásával egy cikk jelent meg. A cikkből kitűnik, hogy kartársainkat nem az bántja, hogy anyagi helyzetünk javítását, hanem az, hogy ezzel egyidejűleg az altisztektől való megkülönböztetésünket is kérjük. de hogy ezt mi éppen olyan fontosnak találjuk, mint a kenyérünket, erre az okot nem mi, hanem a helyzet teremtette. Nemcsak mi, de a közönség is tudja, hogy hivatalnokai teendőket végzőnk négy vizsgát kell tennünk és pedig: távirad, forgalmi, kereskedelmi és állomásvezetői, mely vizsgákkal régebben, vagyis mikor még a vasuti tisztképző tanfolyam nem állt fenn, ugyanazon iskolai képesítés mellett, melyet tőlünk megkívánunk, — hivatalnokai képesítőt nyert az alkalmazott. Jogos-e tehát az, ha mi most ugyanezen alaki uton megszerzett minősítés mellett — nem hivatalnokai, — hanem „segédhivatalnokai” címet kérünk? Ha elfogulatlanul bírálja ezt valaki, lehetetlenség, hogy igennel ne válaszoljon, különösen ha még tekintetbe vesszük azt is hogy az állomáselvigyázók számára előírt régi utasítás a mostani viszonyok között céljának egyáltalában nem felel meg. Tudunk kel mindazt, ami a hivatalnokok részére a külső szolgáltnál elő van írva, éppen ezért négy szakvizsga letételére kötelezünk minket.

A helyzet tehát azon utasítástól, mely minket annak idején az altisztek közé sorozott, mindennemű megváltozástól, ez tehát a tulajdonképpeni ok és nem a rangkorság. A tisztelt pálya- és távirad-felvigyázó kartársaimtól, kik jónak látták ellenülvélni saját utasításokkal előzőköt, azt kérdezem, fennáll-e ugyanaz az ok náluk is? A feleletet meg is adhatom. Teendők most sem változtak, magas tudásukat a dió hájába foglalt régi utasításból merítik — és nem a régi szűkre előírt szakvizsgák letételéhez megkívántott utasítások és díjazások tömkelegéből.

Dotációnkat illetőleg szolgáljon a következő megfigyelésre méltó adat. Hat polgári osztálylyal öt éve, hogy a Máv. szolgáltnál állók még pedig egyik fővonalon lévő élenkben orgalmu állomáson, közvetlen előjáróm állomásfőnök és két beosztott hivatalnok, kikkel egyetemben rendszeres beosztás szerinti, táviradi, forgalmi és pénztári szigorlatot teszek, sok esetben az előjáró hivatalnok urakat, de magát az állomásfőnök urat is pénztári szolgáltnál szabad cselekvési körrel helyettesítem s mindezekkel szemben míg én 960 korona fizetést élvezek, addig az állomásunkon lévő pályafelvigyázóhoz előmunkásként beosztva volt egyszerű munkásember — ki ugyszólván a vasutnál tanult irni és olvasni — nemrégiben pályafelvigyázóvá kinevezetvén, nemcsak hogy velem egy rangban van, de fizetésben feletten is áll. Az ő fizetése 1040 korona, s míg én 200 korona lakkért kapok, ő 240 koronát élvez s ezenkívül 120 korona utazási átalánya van. Miért tanulom tehát én hat évig? Miért tettem le e mellett három szakvizsgát akkor, ha egy egyszerű szakvizsga mellett is ugyanezt, illetve jobb fizetést élvezhetnék? Újból kérdelem, hol itt az igazság?

Csak egyben van a pálya- és távirad-felvigyázóknak igazuk és ez az, hogy állásuk betöltése szintén felelősségterhes, de ez a felelősség terhe nyomja valamennyi alkalmazott vállát egész az utolsó váltóórig. Az összehasonlítás, melyet a cím megválasztásában velünk azonosnak találtak — szintén helytelen. Mi állásunknak megfelelő címet kérünk, és ha a pálya- és távirad-felvigyázók is ugyanezen alakra helyezkednek, a címünk nem lehet más, mint munkavezető. Hogy ők jobb dotációban részesülnek, mint mi, azt tulajdonítsák egyedül közvetlen előjáróik jóakaró támogatásának. Erősen hiszem, meg vagyok győződve róla, hogy a mi jogos és igazságos kérdésünk sem lesz a pusztában elhangzó szó. Intéző körünk jóakaró indulatát éppen úgy, mint a pálya- és távirad-felvigyázók mi is érezni fogjuk.

Egy állomásfelvigyázó.

II.

A Budapesti Naplóban egy pálya- és egy távirad-felvigyázó kritika alá veszi az előjárók mozgalma, amelyben legjobban járjaljak azt, hogy segéd-tiszti kinevezést kérünk. Nézünk csak, miért is kérték az előjárók a segéd-tiszti kinevezést? Először azt hozták fel indokul, hogy űk ugyanolyan szakképzettséggel bírnak és ugyanazon szolgáltnál végzik, mint a hivatalnokok, másodsorú ugyanazon felelősséggel végzik állomásuk vezetését és harmadsorú reprezentatív szolgáltnál teljesítenek a közönséggel szemben. Kérdelem, mely altiszt mondhatja el ezt magáról? Végez-e egy pályafelvigyázó mérnököt vagy csak műszaki hivatalnokai szolgáltnál is? Ha igen, és ezt a felsőbbéglé előtt tényleg igazolni is tudják, akkor miért nem kéri például a műszaki segéd-tiszti állást, melyet erősen hangoztatnak? Az állomás-elő-

jár azonban minden tekintetben egyenlő szolgálatot végez a hivatalnok- és állomásfőnökkel. De nemcsak szolgálata, hanem jogai is egyenlők, melyet más altszint nem mondhat, hogy egyenlő jogai volnának az ugyanazon szolgálatot végző magasabb rangú egynél. Ha pályá- és távirdelevizsgáló műszaki segédtsízi állást öhajt, mert a műszaki teendőket egy kis részét végzi, akkor a kalauz is kérheti a forgalmi segédtsízi kinevezést, mivel a forgalomnak lebonyolításánál ő is nagy közreműködik, mint a pályafelvizsgáló a műszaki dolgok végzésénél. Vagy talán a vonatvezető nem végez önálló szolgálatot éppen úgy, mint a pályafelvizsgáló? A tisztelt cikkirő nagyító üvegen néz, midőn azt állítja hogy a pályafelvizsgálók nagyrésze 4-5 középszikolával bír. Tagadhatatlan, hogy vannak közöttük 4-5 osztálylyal bíró egynének, de ez a pályafelvizsgálóknak igen csekély része. Viszont az előjárók és felvizsgálók között is vannak elegendő akiknek kevés az iskolai képzettségük de utjabban ritka eset az ilyenek felvétele.

A cikkirő az ismeretek elsajátításáról mond véleményét. Azt állítja, hogy az előjárók és felvizsgálók még igen sokat tanultak a MAV. pénzén, míg állomásfelvizsgálóvá kinevezettek, míg a pályafelvizsgáló már magával hozta tanulmányát és szakismeretét. Melyik pályafelvizsgáló érvényesítheti a vasutnál szakismeretét? Ugyebár csakis az ács és kőműves, csekély részben a lakatos és asztalos? De hát hány pályafelvizsgáló volt ács vagy kőműves? Vagy pedig ha már az volt is, ugyan hány ilyen van, aki 4-5 középszikolát végzett és úgy ment a fenti mesterségeket tanulni? Tehát vagy a szakismeret, vagy az iskolai képzettség hiányzik. De ha mégis valaki a fenti szakismeretekkel jött a vasúthoz, mennyiben érvényesítheti azokat, mint pályafelvizsgáló? Az ács- vagy kőműves-mesterséggel még nem tud vágányt szabályozni, ami mégis csak a legfőbb dolog. Már pedig ezt az ismeretet éppen úgy a vasut pénzén tanulta meg, mint az állomás-felvizsgáló a saját szolgálatát. És miért éppen az előjárói kar ellen van a cikkirőnek szava? Hát a hivatalnok nem éppen úgy a vasut pénzén sajátította el gyakorlati kiképzését, mint az állomás-felvizsgáló? Vagy amidőn kijött a tantolyamról, mindjárt kész hivatalnok volt? Vagy míg a tantolyam nem volt, az üzletgyakorlók nem-e a vasut pénzén sajátította el szakismeretét? Legyen szabad kérdenem, hogy tulajdonképpen mire jó ez az ellenkezés? Midőn a pályafelvizsgálók 520 forint első kinevezést kértek, az előjárók nem kritizálták kérelmüket.

Több állomás-előjáró és felvizsgáló.

III.

Az állomási előjárók és felvizsgálóknak egy új — segédtsízi — státusba való felvétele mellett az is szól, hogy sok állomási előjáró rendelkezési állomást vezet, ahol nem csak részben méltányos, hogy valamivel magasabb fokan álljon azoknál, kik főként rendelkezni kötelesek és joga van, hanem méltányos azokra nézve is, kik főként rendelkezik. Reméljük, hogy a hivatalnoki jogokat vezető urak méltányolni fogják öhajunkat és alapos megvitatás tárgyává fogják tenni a segédtsízi státus 1200 K. alapfizetéssel való felállítását. De miután a hivatalnokok csak a tisztai tantolyam sikeres elvégzése és több havi próba és gyakorlati szolgálat után nyerhetik csak el a hivatalnoki 1600 koronás kinevezést, ugye nemzetem szerint méltánytalanság volna fölünk, kik szakvizsgáinkat vasuti szolgálati időnk alatt szerezzük meg, (ha csak segédtsízi tantolyamot nem állítanak fel): azt követelni, hogy az 1200 koronás alapfizetés már a szolgálatba lépés alkalmával adassék meg, amidőn még semmiféle szakvizsgálóval nem bírnak. Hanem ezen kinevezés nálunk is a három szakvizsga letételétől tétessék függővé, olyformán, hogy a felvételnél segédtsízi-gyakornok címet nyernék a segédtsízi részére megállapított minimális napidíjjal. Ezen napidíj az első két szakvizsga letétele után — a vizsga sikeres letételéről nyevendő értesítéssel egyidejűleg, de okvetlenül egy hónapon belül — megfelelően emelkednék. És a harmadik szakvizsga letétele után — szintén egy hónapon belül — jöhetne csak az 1200 koronás segédtsízi kinevezés. Ezáltal sarkallást nyernék a szakvizsgák gyorsabb elsajátítására és elmúlva azon anomália, hogy sok állomásfelvizsgáló 3-4 és több év alatt sem igyekszik a szakvizsgákat elsajátítani.

Az állomási előjárók és felvizsgálók programjába felvett a pont, hogy: segédtsízi csak az lehessen, ki már a felvételnél képes 6 középszikolya bizonyítványt felmutatni, de azok nem, akik vasuti szolgálatidejük alatt utólag szerzik azt meg, oda volna módosítandó, hogy azok is segédtsízi lehetnek, akik vasuti szolgálatuk ideje alatt utólag szerzik meg a szükséges iskolai kvalifikációt. De az ugynevezett „altsziti képesítő vizsga” letétele által senki se képesítesse a segédtsízi állásra. Mert méltánytalanság, sőt igazságtalanság volna fölünk, hogy szorgalom és ambíció elől elzárjuk az ajtót, holott ugyan-ezen ajtót a hivatalnokok is nyitva hagyták.

Egy állomási előjáró.

IV.

Szükségtelennek tartom szolgálatunkat és kvalifikációnkat ismeretniti, csak azt akarom még megjegyezni, hogyha egy állomás-előjáró helyettesítése válik szükségessé, azt csupán egy megfelelő kvalifikációval bíró kartárs, vagy ennek hiányában állomás-főnöki vizsgával bíró hivatalnok helyettesítheti. Emlében egy pályafelvizsgálót az előmunkás is képviselheti, ugy a többi altszitet is. Ez a különbség.

Ez a válaszuk egy pályafelvizsgálóknak közléstett levelére.

Több állomás-előjáró.

V.

Az állomás-előjárók és felvizsgálók elégedjenek meg rangjukkal, — ugymondon hosszas bevezetés és részletezés után a levél írója — kériknek kenyeret,

amire mindnyájunknak égető szükségünk van. Kérjenek és csatlakozzanak a kérelmünkhöz, mely csak azt kéri, hogy naponként elláthassuk családunkat s ne legyünk kénytelenek gyermekeinket nyár-ideőn mezzilba járni. Ezt kérjük inkább önként is.

Elismerjük, hogy a hivatalnokokkal egyenlő vizsgájuk van. Igen. De a vasutnál tanultak, szűleik a képzettségükhöz anyagilag nem járultak hozzá.

Maradjanak uraim, amik voltak eddig. Elég szép állásuk és rangjelzésük van, kériknek tiszteletjes-ívitást hogy ne keljen anyagi gonddal küzdenünk súlyos napi foglalkozásunk közben.

Egy altsziti.

NYÁRI ÉLET.

A dinnye

vagyis
ez aztán a kiszolgálás!

A pinér (a konyhában): Egy adag görögdinnye.

A vendéglős: Kinek?

A pinér: Annak a szőke képviselő urnak.

A vendéglős: A Pschorr-bräu budapesti képviselőjének?

A pinér: Nem. Országházi képviselő.

A vendéglős: Akkor várjanak. Ezt szépen kell kiszolgálni. Vigye ki neki azt a tiznapos dinnyét, ami az asztal alatt áll.

A pinér: Igenis. (Kívánszi.)

A képviselő: Mi ez?

A pinér: Ez dinnye.

A képviselő: Ez dinnye? Ez disznóság! Hogy mer ilyen dinnyét hozni? Azonnal vigye vissza. Es küldje a gazdáját.

A pinér: Igenis. (Visszavisi. Bent.) A képviselő ur hivatja a főnök urat.

A vendéglős: Tudtam. (Kimegy.)

A képviselő: Kedves uram, ez a pinér olyan dinnyét hozott, hogy az egyszerűen halatlan. Kásás, rossz, nem friss...

A vendéglős (ijedt arccal): Hogyan? A képviselő urnak? Óh, a gazember! Azonnal elcsapom és egy másikat vágatok fel...

A képviselő: Azért ne bántsa szegényt...

(A vendéglős a konyhába rohan.)

A képviselő (magában): Mégis derék ember ez a vendéglős.

A vendéglős (a konyhában): Ezt jól csinálta. Most vigye ki az ötnapos dinnyét.

(Ez is megtörténik.)

A képviselő (most már engedékenyebben): Hm, hm. Ez se látszik valami jónak... (Kóstolgatja.)

A vendéglős (ott terem): Jó?

A képviselő: Köszönöm szives érdeklődését. Nem valami nagyszerű, de megjárja.

(Késznek mutatkozik, hogy megegye.)

A vendéglős: Nem nagyszerű? Akkor azonnal vissza! Pinér! Vigye ezt is vissza és vágjanak fel egy negyedik dinnyét a képviselő urnak! Es vágjanak fel tizet is, huszat is, addig amíg jót nem találunk. Egy-kettő!

A képviselő (meghatottan): Kedves vendéglős ur... nagyon köszönöm... nem érdemes... igazán nagyon kedves...

A vendéglős: Óh, kérem... (ő is beszalad a konyhába. Bent): Most pedig kivihetik neki azt, ami délről maradt.

(A pinér kirohan a dinnyével, s kivülről behallani, amint a képviselő felkiált: „Ez már beszéd!”)

— o. —

FŐVÁROS.

(*) A főváros és Szilágyi Dezső. Budapest székesőlváros Szilágyi Dezső halála alkalmával megleghangú részvételt intézett Csathó Ferenc kuriai tanácselnökhez: Ime a levél befejező része:

Teljes mértékben átérezzük a veszteség súlyát és erejét mi is és átérzi azt hazánk minden fia. A legyőzött halál megfosztotta drága hazánkat egyik kedvencéből, legtehetségesebb fiatal, a szabadelvű eszmék egyik kipróbált bajnokától, akit mindenkor ott látnunk a küzdőterén az első sorokban, hol a szabadelvű eszmékért és ezek érdekében folyt a harc. Nagy tudása, határozott fellépése, szónoklatának fényes és meggyőző ereje, hazaszeretete és az az erős magyar nemzeti érzés, amely minden szavát, minden tettet áthatott, vezérlő szerepet biztosított neki, közéletünk nehéz küzdelmeiben. Alapvetője volt modern igazságszolgáltatásunknak, egyik lelkes híve és megteremtője egyháztörténelmi törvényeinknek. De sokkal nagyobbak a haza körül szerzett számos érdemei, sokkal nagyobbak kiváló munkásságának eredményei, hogysem azokat rövid szavakkal kelőképp méltatni lehetne. Athatva az iránta érzett tisztelet, nagyrabecsülés és kegyelet érzelmeitől, a mai napon tartott rendkívüli tanácsülésünkben egyhangúlag elhatározták, hogy emlékezetét, kiváló érdemeit, valamint

elvesztése felett érzett mély fájalmunkat a mai ülésünk jegyzőkönyvében megörökítjük.

A midőn erről méltóságodat tisztelettel értesítjük, fogadjuk méltóságod és tisztelt családja az alkalommal legbensőbb és igaz részvétünk kifejezését.

Matuska Alajos
h. polgármester.

(*) Magán-leányiskolák. A közoktatásügyi bizottság ma délelőtt ülést tartott Bárczy István tanácsos elnöklése mellett, előadó gróf Festetics Géza tanácsjegyző volt. Ezáltal kizárólag arról tanácskozott a bizottság, hogy vajjon a kérvényt benyújtott két tanítónőnek megadható-e vagy nem az engedély a magán-leányiskola nyitására. A bizottság hosszas tárgyalás után akként határozott, hogy Verő Adólnak megadható az engedély, míg Farkas Gyulánának nem. Az ügy felől végérvényesen a vallás- és közoktatásügyi miniszter fog határozni.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Hírek a Vígyszínházról. A Vígyszínház épületében az egész szünet alatt folytak a tatarozási munkálatok, amennyiben a díszlet és ruházat nagymérvű szaporodása következtében a megfelelő helyiségek nagyobbitása, illetve átépítése is szükségessé vált. Az első előadás az új szezonban szeptember elsején lesz, de a próbák már augusztus 16-án kezdődnek. Az első idegen ujdonság az eddigi megállapodások szerint Gandillot bohózata lesz, amelyet eredeti magyar ujdonság fog követni, Bródy Sándornak, a kitűnő írónak a dada című darabja, amelyet nagy és méltó érdeklődéssel vár a főváros közönsége. Darabot írt Vígyszínház számára Ambrus Zoltán is.

** Kapunyitás. A fővárosi színházak sorában elsőnek a Magyar Színház zárta be kapuit és most elsőnek is nyitja meg őket a New-York szépe előadásával, amelyben Ledofszky Gizella kisasszony, a színház lényes tehetségű új primadonnája lép fel először, nyári pihenője után. Ez az operett a sokat hányatott Magyar Színház műsorának legbecesebb darabja és becsessé vált legkivált a kedves művésznek pompás alakítása után, amely az angol előadásvaló összehasonlításban is megőrizte elsőbbségét. A játékrendet egyelőre sok minden betegség zavarja ugyan, de azért a próbák megindultak. Az énekes-személyzet az Ártatlan fia című angol és a Vesztaaszkek című francia darabokra készül.

** Monte-Carlo és a Riviera. Salamon Ödön kiválóan érdekes világot ismert meg legújabb, a Monte-Carlo és a Riviera című darabjában, amelynek szombat este lesz a bemutatója az Uránia Színházban. A monte-carlo-i játékosok, a nagyvilági hölgyek, a kalandorok, nemcsak pompás képeken jelennek meg a néző előtt, de a darab szövege a kitűnő író színes és eleven impresszió révén odavárja majd a kis színházba azt az izgalmas levegőt, a lázas harcot, amely a kis játékos ország vonzó és érdekes sajátossága. A mozgóképek, az eredeti fölvetések és Salamon Ödön magas nivóju ismertetése remek pszichológiáját adja Monte-Carlo és a Riviera világnak.

** Teréz kapitány. A Népszínház első ujdonsága Bisson és Planquette Teréz kapitány című operettje lesz Fáy J. Béla és Faragó Jenő fordításában. A címszerepet Kury Klára fogja játszani.

** Vidéki színészet. Kövy Ede jól szervezett társulata Balaton-Bogláron működik szép sikerrel. A napokban a Gésák előadást gróf Festetics Andor, a vidéki színészet országos jelöltje, végignézte és kitüntető elismeréssel adózott az érdemes direktornak s a társulatnak. Kövy Juliskát, aki Mimovát bájosan, temperamentummal játszotta, elhalmozta a közönség tetszésnyilvánításával. Kövy Kornélia, Miklóssy, Csolnaki és Lukácsai osztottak még az est sikerében.

Szalkai Lajos szintársulata Miskolcon október 3-dikán kezd meg az idei hat hónapos színházi szezon a San-Toy operettel. Októberben kerül meg színre Othello, a címszerepben Bakó Lászlóval.

TÖRVÉNYSZEK.

** Regény az életből. Düwisch Katalin, egy csinos arcu szőke nevelőnő dr. Ulrich Nándor fővárosi orvosnál állott alkalmazásban. Itt megismerkedett dr. Melzer Árpád ezredorvossal s Onódy Géza volt országgyűlési képviselővel. Ez ismeretségből barátság, ebből pedig szerelem fejlődött s Düwisch Katalin mind a két férfit kitüntette kegyeivel s boldogította szerelmével. Onódy Gézának különösen tetszett a szőke leány. Közös háztartásra is lépett vele s 6 hét leve két esztendőig. Hogy és mint történt — azt csak maga Düwisch Katalin tudná megmondani, — egyszerre csak azzal állott elő a szőke nevelőnő, hogy ő egy leánygyermeknek adott életet. A szerencsének se az ezredorvos, se a volt képviselő nem örült, de az ezredorvos mégis beletörődött sorsába s katonásan fizetett, azután pedig elhelyeztette magát. Onódy Géza azonban nem fizet

tett, hanem lejelentette kedvesét zsarolás és családi állás elleni büntett ziatt.

Feljelentésében előadta, hogy a kis leány nem Düwisch Katalin gyermeke, hanem Grandich János vasuti hivatalnoké, akinek feleségétől ravasz turlangal szerezte meg a szöke nevelőnő a gyermeket és pedig azért, hogy őt és az ezredorvost minél jobban megzsarolhassa. A megindított büntvívsgalat kiderítette, hogy a kis Margit nevű leány csakugyan Grandich János gyermeke. A hat gyermekkel megadott szegény-sorsu vasuti díjok elhatározta nyomorúságában, hogy legkisebb leányát, a 3 éves Margitot örökbe adja. Uyen értelemben hirdetés is tett közzé a lapokban. Csakhamar jelentkezett egy előkelő kinézésű urinő, aki magát Berkovits István magasrangú vasuti hivatalnok özvegyének adta ki s készen nyilatkozott a gyermek adoptálására. A feltételekben csakhamar megegyeztek. Grandichék átadták neki a gyermeket Barson Ferencné szülész-nő lakásán. Berkovitsné másnap elvitte a gyermeket magával Szegedre. Grandichék hosszú ideig nem hallottak semmit gyermekükről. Hiába nyomozták, keresték Szegeden Berkovits Istvánnét, feltalálni nem tudták. Ekkor a szülész-nőt Barson Ferencnént vonták felelősségre azon gyanu miatt, hogy ő játszotta az ismeretlen Berkovitsnének kezére a gyermeket. A törvényszék azonban felmentette Barsonént. Onódy Géza feljelentése aztán Düwisch Katalinra terelte a rendőrség figyelmét s a szöke nevelőnő a rendőrség sulyos gyanuok alapján le is tartóztatta. Düwisch Katalin egy a vizsgálat, mint a látárgyalás során váltig azt viatta, hogy a kis Margit, akit ő Alice néven nevezett, az ő természetes gyermeke. A törvényszék nem fogadta el védekezését s elítélte családi állás elleni büntett s zsarolás vétségéért 2 1/2 évi fegyházra, egyben a kis leányt a Grandich házaspárnak ítélte oda. Düwisch Katalin felelőssége folytán ma tárgyalásba ezt a bűntudat másodikban nyilvános látárgyalásban a kir. ítélőtábla Frenreisz István táblai tanácselnök elnöklése s Eördögh András bíró előadása alapján.

A kir. ítélőtábla, *Ebőts* Károly helyettese: dr. Németh Benő ügyvéd védőbeszédének meghallgatása után, *Düwisch* Katalin büntetését egy évi börtönnel szállította le, abból is kitöltöttnek veit 7 hónapot a vizsgálati fogság által. A gyermeket azonban nem ítélte oda a vádlottnak, aki e miatt, védőjével egyetemben, semmisségi panaszt jelentett be.

§§ **Dr. Takács Zoltán bűnpöre.** A budapesti büntető törvényszék ma terjesztette fel a királyi ítélőtáblára Takács Zoltán s társainak bűntudatát. Hogy mily óriási munkát végzett a törvényszék, legjobban bizonyítja az, hogy a látárgyalási jegyzőkönyv nem kevesebb mint 168 sűrűn teleírtív. Maga az ítélet s indokolása ezen kívül 18 ivre terjedt. A bűnpör iratai többet nyomnak sulyra egy métermázsánál.

§§ **Palizzolo pöre.** Bolognából jelentik, hogy *Palizzolo* Rafael, Palermó volt képviselője bűnpörének tárgyalása szeptember 7-ikén fog megkezdődni. *Palizzolo* Notarbartolónak a *Banca di Sicilia* igazgatójának meggyilkolásában való bűnrészességével vádolják. A tárgyaláson óriási anyagot kell felhasználni. Így például a meghívott tanuk száma 340, de ezek számát, minthogy az egyik vádlott, *Carolle* a vizsgálati fogságban meghalt, 220-ra redukálták. A tárgyalás előreláthatólag két és fél hónapig fog eltartani.

Nyilttér.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Egyéves önkéntesek részére küld díjtalanul árjegyzéket.
Egyéves önkéntesek részére készíti a legelőnőbb egyenruhákat.
Egyéves önkéntesek részére sorozati környomintásokat díjtalanul küld.
Egyéves önkéntesek részére lagolcsókban készíti az egyenruhák-előszárait.
Egyéves önkéntesek részére minden katonai egyben díjtalanul ad felvilágosítást.
Egyéves önkéntesek részére újabb katonai utbizonyítási könyvet díjtalanul küldi.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

6 es. és kir. apost. felsége születésnapjára, valamint a Szent István-napra Magyarország nemzeti ünnepére, ajánljuk a közkeveltségű

„Transylvánia és Vin brut”

magyar pezsgőket és a francia mód szerinti pezsgőgyártás iránt érdeklődőket gyárunkban bármikor szívesen látjuk. Teljes tisztelettel

Louis François & Co.

pezsgőgyárosok és kir. udvari szállítók BUDAPEK.

Bártfa gyógyfürdőben

a „New-York” vendéglő (villamos világlással) reggelizés és uzsonnahely összes tartozékaital és berendezésével 1902. évi január hó 1-től kezdve 8t évre bérbeadandó. Vendégszám Bártfán közel 4000. Érdeklődőknek a szükséges felvilágosításokat megadja és ezeket a megszokottakéhoz tisztelőt meghívja

Bártfafürdő Igazgatósága Bártfafürdőben.

Megnyitott az új vizgyógyintézet

NŐI-OSZTÁLYA

a Szt.-Lukácsfürdőben.

Az új vizgyógyintézet külön férfi és külön női osztállyal bír, melyek egész nap használatosak. A vizgyógykezelés minden neme, hőlégfürdők, hideg, meleg és gőzzuhanyok, villamos iv és izzótfényfürdők, massage, gyógytornászati stb.

Állandó orvosi felügyelet. A berendezések tökéletessége és szépsége a legmagasabb igényeknek megfelel. Prospektust kívánatra díjmentesen küld

a Szt.-Lukácsfürdő részv.-társ. Igazgatósága.

Régi olajfestmények.

A Moretti-féle olajfestmény

restauráló műintézet, VII. ker., Csömör-utca 56. szám alatti létesíték Ott régi olajfestmények restaurátának.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalméért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Tömörkény István könyve.** A *Szegedi Napló* szerkesztőségére könyvet ad ki Tömörkény Istvántól, a népies irodalom e kitűnő művelőjétől. A kiadó-szerkesztőség felkéri mindazokat, akik a *Vizenjárók és kétkézi munkásokra* előfizetési felhívást kaptak, hogy azt szeptember elsejéig küldjék vissza a lap szerkesztőségének.

TAVIRATOK.

Ischl, augusztus 13. *Körber* miniszterelnök ma délután Bleyleben osztálytanácsos kíséretében ideérkezett. *Kállay* közös pénzügyminiszter este érkezik ide.

Szófia, augusztus 13. Az *Agence Telegraphique* Bulgare e híreket, melyek szerint egy bolgár kölcsön felvétele iránt Párisban folytatott tárgyalások megszakítottak volna, teljesen alaptalanoknak jelenti ki.

Dorban, augusztus 13. A cornwali és yorki hercegi pár ma az *Ophir* hajón ideérkezett.

Szófia, augusztus 13. Az orosz hajóraj, mely e hó 11-ikén Burgasba érkezett, tegnap ismét elhagyta ezt a bolgár kikötőt.

Nápoly, augusztus 13. *Morelli* Domenico, az ismert festő, meghalt.

Az angol király címe.

London, augusztus 13. Az alsóház ma folytatta a király címére vonatkozó bil részletes tárgyalását. *Redmond* azt indítványozza, hogy hagyják el a „hit védője” megjelölést, mert ezt a nevet VIII. Heurik, mint a katolikus vallás védője kapta X. Leó pápától és e név tovább viselése sem a katolikusoknak, sem a nonkonformistáknak nem lehet kellemes. A kincstár első lordja történelmi okokból védi a címet. *Redmond* indítványát ezután 182 szavazattal 60 ellenében elvetették. Mellette az ir nacionalisták és két radikális szavazott. Az alsóház harmadik ülésében elfogadta a Pacific-Kabel-bilt.

A szerbiai választások.

Belgrád, augusztus 13. A pótválasztásokon a kormány párt győzött. A független radikálisok azzal vádolják a kormányt, hogy főképben a sabáci kerületben jogtalanul befolyásolta a választókat. A választások kedvező eredménye folytán *Stefánovics* belügyminiszter és *Ivanovics* közoktatásügyi miniszter, akik már beadták lemondásukat, megmaradnak hivatalukban. A hadügyminiszter azonban távozik. Utódja, hír szerint, *Lazarévics* tábornok lesz.

Negyvenezzer család hajlék nélkül.

Konstantinápoly, augusztus 13. *Az Oszmanje* című török lap jelenti, hogy 40.000 Törökországba vándorolt család szabad ég alatt lakik és ehhez azt a megjegyzést fűzi, hogy a hatóságok lelkiismeretlenül járnak el, midőn batoritják a bevándorlást a nélkül, hogy a bevándorlókat el tudják helyezni vagy valamilyen más támogatásban tudnák őket részesíteni.

Edvárd király és a cár.

London, augusztus 13. Híre jár, hogy *Edvárd* király szeptemberben Kopenhágában találkozni fog az orosz cárral.

Orosz hangok.

Pétóvár, augusztus 13. Az orosz lapok mai cikkei majdnem kizárólag a Balkán eseményekkel foglalkoznak. A *Novaja Vremja* azt írja, hogy Ausztria-Magyarország Ó-Szerbia területét szemelte ki arra, hogy a Balkán-ügyekbe való beavatkozással lángra lobbantsa a szenvedélyeket. Belgrádban kétségkívül vannak Ausztria-Magyar-

országnak olyan barátai, kik ezeket a politikai szolgálatokat irányítják. A *Szvet* azt mondja, hogy Ausztria-Magyarországnak az a célja az Ó-Szerbiai igazgatósákkal, hogy Szerbiát nyugtalanítsa.

Komoly politikai körökben ezeknek a mendemondáknak nem tulajdonítanak fontosságot, sőt a félhivatalos lapok rágalomnak nyilvánítják ezeket a híreket.

Japán és Oroszország.

Köln, augusztus 13. A *Kölnische Zeitung* jelenti *Pétóvárról* tegnapiról: A japánok ragaszkodnak ahhoz a követelésükhöz, hogy *Mazampóban* koncessziót kapjanak. Az általuk követelt telek 800.000 négyszögmetér és az orosz koncesszió mellett fekszik. A koreai kormány tekintettel Oroszországra álhatalosan megtagadta a koncessziót, de végre valószínűleg mégis engedni fog, ha a japánok ragaszkodnak hozzá.

A khinai bonyodalom.

Frankfurt, augusztus 13. A *Frankfurter Zeitung* jelenti Newyorkból: Rockhill pekingi amerikai ügyvivő táviratilag közölte, hogy a *békejegyzőkönyvet* aláírták. Az 5 százalékos értékvámok október közepén lépnek hatályba.

A dánok halála.

Kopenhága, augusztus 12. A lakosság 33 kiváló képviselője az ország minden részéből ma felhívást tett közzé, hogy az ország összes községeinek képviselőiből álló küldöttség mondjon közszózatot a királynak a kormányváltás alkalmából abban a biztos várakozásban, hogy a rendszerváltozás által kilátás nyílik a békés és termékeny politikai munkára.

Az égeri gyilkosság.

Eger, augusztus 13. Az égeri gyilkosság ügyében még semmi fordulat nem állott be. A rendőrség még semmi nyomát sem lelta meg a tetteseknek. A kerületi hatóság 1000 korona jutalmat tűzött a tettesek fejére, melyhez Eger városa ötszáz koronával járult hozzá. A gyanu négy kóbor cigányra irányul.

A pestis.

Bécs, augusztus 13. A *Wiener Abendpost* konstatálja, hogy a *Konstantinápolyból* Triesztbe visszatért *Poseidon* Lloyd-gőzös hajóincizének megbetegedéséről, amely egy pestisgyanus eset fennforgásának hírére adott alkalmat, a bécsi pathológiai intézet által eszközölt vérvizsgálat szerint mocsarláz forog fenn.

Az amerikai sztrájk.

New-York, augusztus 13. (*Reuter*.) A sztrájkoló acélmunkások vezetőit lehangolja az, hogy a nyugati államok munkásai megtagadták a csatlakozást.

Közgazdasági táviratok.

Liverpool, augusztus 13. (Gabonapic.) Amerikai buza 1 p.-vel magasabb, kaliforniai buza 1/2 p.-vel magasabb, amerikai tengeri 2 p.-vel magasabb, duna 1 p.-vel magasabb, amerikai liszt 6 p.-vel magasabb. Az idő szép.

Montreal, augusztus 13. A Kanada-Pacifio vasutársaság igazgatóinak ma tartott gyűlésén az elsőbbeségi részvényekre a szokásos 2%-os osztalékot állapították meg a július 30-ikán lelet felévre, a közönséges részvényekre pedig 2 1/2%-os osztalékot. A július 30-ikán lelet üzleti éreményei a következők: bruto bevételek 30.855.203 dollár, üzleti költségek 18.745.828 dollár. A tiszta bevétel e szerint 12.109.375 dollárra rugott. Más források bevételei 933.425 dollárt, az összes netto bevétel tehát 13.042.800 dollárt tesz ki. A megállapított terhek levonása után az osztalékra rendelkezésre álló netto bevétel 3.586.966 dollár. Az új számlára 1.114.458 dollárt irnak elő.

New York, augusztus 13. (*Terményfőzede.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban hejben 8.— (8.—), aug-ra 7.11 (7.17). *Novemberre* 7.24 (7.38). *New-Orleansban* helyben 8 1/2 (8 1/2). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.50 (7.50). Stand white Philadelphában 7.45 (7.45). *Refined in Cases* 8.50 (8.50). *Credit* *Balancés at Oil City* 1.25 (1.25). — *Zsír:* Western steam 9.10 (9.05). *Rohe és Brothers* 9.20 (9.15). — *Tengeri* irányzata állandó. — *Szept.-re* 68 1/2 (68 1/2). *Októberre* 64 1/2 (64 1/2). — *Decemberre* 65 1/2 (65 1/2). *Buza* irányzata igen szilárd. — *Piros ősz* helyben 80 1/2 (80 1/2). *Szeptemberre* 79.— (79.—). *Októberre* 79 1/2 (79 1/2). *Dec.-re* 81 1/2 (81 1/2). *Májusra* 84 1/2 (82 1/2). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1.— (1.—). — *Kévé:* *Jair Rio* 7. sz. 5 1/2 (5 1/2). *Aug.-ra* 4.80 (4.85). *Novemberre* 4.90 (5.05). — *Liszt:* *Spring Wheat* cears 2.80 (2.80). — *Cukor:* 3 1/2 (3 1/2). — *Őn:* 27.15 (27.15). — *Réz:* 16 1/2 (16 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 13. (*Terményfőzede.*) (*Zárlat.*): *Buza* irányzata szilárd. *Szept.-re* 73 1/2 (73 1/2). *Okt.-re* 74 1/2 (74 1/2). *Tengeri* irányzata állandó. — *Szept.-re* 59 1/2 (60.—). — *Liszt:* *Szeptemberre* 8.77 (8.77). — *Októberre* 8.85 (8.85). — *Szalonna* short clear 8.30 (8.30). — *Sertészsír:* *Szeptemberre* 14.20 (14.07). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Dal.

Csavargok az utcákon,
Szemem ott jár házatokon.
Házatok egy ablakába
Virág fonnay egymagába.

Bokréta az ablakban!
Nem én vittem, mégis ott van.
Viszem én még az enyémet,
Nem halhatok addig én meg!

Vagy én jövök utcátkba,
Bokrétával házatokba,
Vagy te jössz az én soromra,
Bokrétával sirhalomra.

Makai Emil.

Fürdő-levél.

Tátra-Füred, augusztus 9.

Nyár beállt azernyi udjongságát és meglepetését, hasztalan népes ligeteit és üdülőhelyeit, — hasztalan minden csábítása! Kibontakozunk öleléséből, melybe az első zord őszi napon oly ujjongó örömmel fogunk ismét simulni — becsomagoljuk máhánkat és ide, a messze vidékre menekülünk lenyves levegőt szívni, sziklaóriásokkal parolázni és mintegy testileg-lelkileg ujjászélni.

Pihenni vágyunk! Gondtalan, dologtalan tüdülésben pihenni ki az elmúlt esztendő fáradalmait, kimerültséget. Mert a szép, ragyogó főtávas keretén belül ugyszólván minden lépés új izgalmat, idegeink újabb megfeszítését eredményezi és lelkünknek e folytonos vibrálása halálos fáradtságot von maga után.

Es milyen más élet vár ránk a házióriások keretén túl, a zugó lenyvesek vagy délibábos róna ölé! Kirándulások szakadatlan sora: kocsin, automobilon és csónakon járjuk be a fürdők vagy falvak üde kirándulóhelyeit. Ott találkozik az új és régi ismerősök társasága s asszonyok, leányok vetekeznek egymással, hogy szépség és elegancia által hódítsák meg a minden blazirt városi pedantériát levett, jókedvű urakat.

A büröndökből előkerülnek s mint ragyogó pillék libegnek a zöld, napfényes gyepen a különféle toilettek. Lengék és könnyűk mind, habos fehér mollyból, battisztból szabottak, tele szórva festett virágokkal, leheltekönnyű csipkéekkel és apró rafinált díszekkel. Itt, a természet üde keretében érvényesülnek egész művészi kivitelükben a fővárosi divattermek remekei, a különféle linon, foulard, taffetas és himzett ajour ruhák, melyek nélkül ma nem létezik teljes női toilette.

REGÉNY.

EGY LEÁNY.

Irta: MAXIM GORKIJ.

(24)

— Menj csak, menj! — biztatta Szergejevna Erzsébet a testvérét, amint észrevette, hogy této-vázva megállt. Ez az ezredes hangja...

— Mi vagyunk, ezredes ur!
Egy alacsony, nagy szoba közepén erős karosszék állt, ebben — mintegy belokényszerítve — egy potrohos test ült, az arca vöröses és mintha fehér moha nétt volna rajta. Nehezen mozdult a tömeg felső része és elfojtott hörgés volt hallható. A szék mögött egy jól megtermett, nagy alak vállait lehetett látni.

Orvendek, hogy láthatom... Ugy-e a fivére? ... Vaszili Oleszov ezredes vagyok... A törököt megvertem, legyőztem... s most magam is legyőzöttem... He, he, he... Örülök, hogy látom... Varvara az egész nyáron már sokat beszélt önről, a tudományáról, az eszéről és effélékről... Tessék, ide a vendégszobába... Feokla... előre, tolj!

A toléssék kerekai reoegtek, az ezredes hátradölt és köhögni kezdett, miközben a fejét rángatta, mintha el akarná szakítani a testétől.
— Ha köhögök, megállj! Ezerszer mondtam már!

Lutsicky néni megragadta Feokla vállát és megállította.

A vendégek vártak, míg az ezredes köhögése elállt.

Végre előbbre lehetett jutni és egy kis szobába ért, ahol sötét volt és a sok butorított alig lehetett egyet is lépni. Szürke vászontakarók fedték az összes butorokat.

— Tessék helyet foglalni! ... Feokla, hívd

Távolabb kirándulásokra a nők nem teszik ki az esetleges megázás veszélyének a krétaszín ruhákhoz nélkülözhetetlenek tekintet, a ruba színében tartott selyempunokot. Azért egy ugyanilyen jupont visznek magukkal vászonból, dus csipke- vagy himzésdiszszel.

Az előkelő nők — kevés kivétellel, hol az egyéni ízlés játszik közbe — teljesen magukévá tették a fehér ruhák iránti előszeretetet. És méltán, mert a nyári öltözéknek ennél elegánsabb s egyszersmind kellemesebb genrejét nem ismerjük. E toilettekhez leginkább illik a fehér cipő, fehér keztü, fehér ernyő, fehér nyakbodor és fehér ákávöriraggal vagy liliumszirmokkal elborított széles kalap.

A bluzokra áttérve, ezekből végtelen sokat osonagolnak be a nyári pihenőre induló hölgyek; szinte tucatszamba követeli őket a reggeli, déli és esti toilette. Mert a bluz minden alkalomnak meg tud felelni; viselhetjük a reggeli kuránál, ebédkor, színházi esték és hangversenyek alkalmával.

Az eredeti, új mintája, színes battiszt, fehér, sima vagy pontozott moll, — melyet színes surah vagy battiszt fölött viselnek — s a taffetas, foulard vagy selyemmoll ezer keeses változatban lesz e ólra felhasználva. De sietünk megjegyezni hogy kivételt képez e szabály alól a fehér-színes csikos selyem. Néhány évvel ezelőtt, mikor a leghíresebb divatcégek ezt az udjongságot piacra vitték, örült sikere volt és hölgyeink szinte bihetetlen áratok fizettek egy-egy ritka példányért. De ma — éppen mivel nagyon általános lett — a halomszáma torlódo friss udjongságok teljesen háttérbe szorították, szóval a fehér-színes csikos selyembluzok lehetetlenné, azaz közönségessé váltak.

Reggeli sétákra, vasárnapi misékre vagy délutáni kórzóra nagyon kedvesek a boleros, vagy kabátos vászon- és piqéruhák. Az itt időző iórángu társaság egyik hölgytagján látnunk egy remek, ilyfajta toiletet. Lavendulakék selyemvászonból készült; a szoknya fent szorosan le volt tűzve, akár egy szövetalj, alább egy többszörösen tűzött, keskeny pánt kapcsolta le a legalul legyezőalakban szétnyitott ránokot. Az alj elején semmi dísz, csakis lent az egy sornyi gépszegés. A bélelt kis kabát elől kerek bolerorészszel, hátul csinos frakkal készült, míg a derékot keskeny öv szorította le. A bolero elől apró gombokkal gombolt, bő, fehér mellény fölött nyit szét, keeses kihajtottal. A lehajló vászongallér köré fekete taffetas nyakkendő simult. A lapos, széles fehér kalapot csakis egyszerű csipkecharpe díszítette, mely hátul hosszan omlott le a hajra.

Automobile-kirándulásokra nagyon egyszerű, bő köpenyek készülnek, melyek megvédik az új sport kedvelőit az ut porától. Ezeknek egyikét szintén egy fiatal, sikkes grófinén csodáltuk. Szürke posztóból készült egyenes, bő szabással. A kettős vállgallér kö-

zül az egyik képezte a magas nyakgallért, míg egy harmadik gallér rövid bolerot képezett széles kihajtottal. Ezekből folytatólag egymásra gombolódott az elől bő köpeny, melyet dudoros ujjak egészítettek ki.

Mivel akaratlanul a látott utiruhákra tértünk át, irjunk le még hamarosan egy ics és a vasuti utazásra mind a mellett rendkívül kényelmes ruhát. Egybeszabott, ugynevezett princesse-szabással készült szürkekék lodenből. A vállhoz apró ránokba tűzve simult a derék, a mellen dudort képezve szétnyitlak, de a derékban ismét szorosan le voltak tűzve a ránok. Csak térdmagasságban nyitlak szét ismét, dus lodrot képezve, mely utóbbi az alj többi részén a csipőn szorosan letűzött, alul szerleomló ránokban folytatódott. A derekat kockás selyemöv szorította le. Ugyancsak kockás selyemből készült a libbenő felső ujjak közéjeje s a hajtokák is. Fehér gallér és fekete taffetas nyakkendő egészítette ki a sikkes utazóruhát.

S a nő, aki viselte egész megjelenésével eleget tett a divat ama szabályainak, amely megköveteli, hogy rendszeres előkészületekkel épp oly kifogástalan eleganciával jelenjünk meg egy hosszú vasuti út után, mintha pihent erővel indulnánk sétára.

s. b.

+ Mrs. Isabella Freemann. A leányneve Caporali, olasz születésű és most hatodszor megy férjhez hat év alatt, szabályszerűen megözvegyülven előzőleg öt ízben. 1894-ben egy Freemann nevű mexicói szingagzató vette nőül. A házasság azonban nem volt szerencsés, mert a férj néhány hét múltán sárgalázban meghalt. Másodszor a szintársulat hősszerelmével állott az oltár elé, a sok sikert aratót színészek azonban ez az új szerepe kudarcra végződött: esküvője estéjén orvul leszurta egy vetélytársa. Néhány hónap múlva ez megint a pap előtt állott Moreno Ibanez özevgye, ezuttal mint egy Lopez nevű színész menyasszonya. A pap ugyan megáldotta őket, áldás azonban mégsem igen volt az egyesülésükön, mert férjüram összeültetésbe jött a büntetőtörvénykönyvvel s mikor szörnyűödöt meillet a börtönbe szállították, kiugrott a robogó vonatból és szörnyet halt. Jött a negyedik férj, ezuttal katona, Knight ur, akit a kubai háboruban ért utól végzete. Utódja egy gazdag ültetvényes lón, akit félévi boldog házasság után saját erődjének egy lezuhanó fája ütött agyon. Ezek után mit tett Isabella asszony? Apróhirdetést tett közzé és férjét keresett és minthogy utolsó férjéről egy egész ültetvény maradt reá, maga pedig csinos s mindössze csak 28 éves asszonyka, halommal kapta az ajánlatokat. Választott is már a jelentkezők közül s e hó 20-án vezeti őt oltárhoz egy charlestoni kereskedő.

Méddig fog élni a hatodik férj?

be a kisasszonyt! — adta ki a parancsot Lutsicky néni.

— Szergejevna Erzsébet, szívem, hogy örülök, hogy láthatom! — szólt az ezredes, közben pedig az öreg pápaszeme alól, kerek sasszemeivel a fiatal vendéget nézte.

Az ezredes orra neveltségesen nagy volt, a kékés, zsiros hegye mintegy elrejtőzködött ősz bajusza tuskái között.

— Tudom, éppen úgy örül, hogy lát, ahogy én örülök, hogy viszontláthatom... — szólt udvariasan Szergejevna Erzsébet.

— Ho, ho, ho... Nem így áll a dolog... Pardon! Nem igaz! Micsoda gyönyörűség lehet egy aggnasztant látni, akit folyton kinez a köztvény és a pálinka iránt való olthatatlan vágyakozása? Huszonöt esztendővel ezelőtt bizony Vaszka Oleszov láttára még lehetett örülni... Nem egy asszony örült is... de most én se kellem magának, nekem se kell maga... De ha maga eljön, adnak nekem pálinkát... — ezért örülök, hogy látom!

— Ne beszélj oly sokat, megint köhögni fogsz... — figyelmeztette Lutsicky néni.

— Hallotta? — Szergejevics Hippolit felő fordult most az ezredes. — Nem szabad beszélnem, mert megérthat, inni... ugyancsak ártalmas, enni szintén ártalmas! Minden ártalmas, vigye az ördög! Látom már, nekem élnem is ártalmas! Ho, ho, ho! Eltem is én...! On soho fog elmondani ilyet magáról! Különbön, ön korán meg fog halni... táfővészt fog kapni... On rettenetesen szűkmellű...

Szergejevics Hippolit majd az ögrere, majd Lutsicky néni nézett és Varenkára gondolt. Ilyen emberek között kell élnie!

Eddig nem képzelte, milyen környezetben él Varenka s kinosan hatott reá most mindaz, amit látott. Lutsicky néni aszott soványsága szinte sértegette a szemét; nem tudott a hosszu, sárga nyakára nézni. Valahányszor szólni kezdett, attól félt, hogy a mély hangok, amelyek széles, de deszkasimaságu melléből előtörnek, szétrepesztik

a mellkasát. Lutsicky néni ruhájának a suhogása olybá tűnt előtte, mintha a csontjai zörögnek. Az ezredesnek spiritusz-szaga volt, ezenkívül az izzadság és a rossz dohánny is érzett rajta. Szeme fényéből itélve gyakran lehetett igaztolt állapotban és mikor Szergejevics Hippolit így maga elé képzelte, nem tudott szabadulni az undor érzetétől, melyely ettől az öreg embertől menekült. Kényelmetlen volt a szoba, a tapéták a falakon füstösek, a kályha csepepei mindenütt repedezettek, ami különben bizonyos tekintetben a márványhoz hasonlított ezeket. A padló olajfestékét a szék kerekéi megrongálták, az ablakpárkányok eltöledtek, az üvegek piszkosok. Minden az öregség és a mulandóság jeleit viselte magán.

— Milyen fülledt ma a levegő... — szólt Szergejevna Erzsébet.

— Eső lesz... — magyarázta kategorikus kijelentésével Lutsicky néni.

— Azt hiszi? — kérdezte Szergejevics Hippolit.

— Higyje el, amit Margit mond... — bizonykodott az ezredes. — Ó ismeri jól a jövőndöt... Mindennap bebizonyítja ezt... Te meghalsz, mondja ő, és Varenkát kirabolják, aztán agyoncsapják... Lászl! En ellentmondok neki persze:

— „Oleszov ezredes leánya nem engedi, hogy egy egyszerűben agyoncsapják... Inkább elvégzi ő ezt máson!”

— De hogy én meghalok, az bizonyos... azaz, hogy ennek be kell következnie. Nos, és ön, tisztelt tanár ur, hogy érzi itt magát? Borzasztóan unalmas minden, nemde?

— Nem, dehogyan kérem. A vidék gyönyörű szép, erdős és vízben is gazdag... — válaszolt udvariasan Szergejevics Hippolit.

— Szép vidék? Ho, he, he!... Látszik, hogy semmi szépet sem látott még a világon. Szép példának okáért Bulgáriában a Kazanlik völgye... szép Charusszán, Murgaba vidéke

Frigyes oszázárnéról. A *Gaulois*-ban olvassuk ezt az érdekes, de kissé valószínűtlenül hangzó hírt: A francia-német háború után néhány évvel történt, hogy a németországi nagy hadgyakorlatokon először jelent meg francia katonatiszt is. Erre a fájdalmas emlékeiről ígva kissé nehez küldetésre *Grandin* ezredes szemelték ki a franciákat. A hadgyakorlatok egyik napján, szakadó záporban, a dombon álló őrszemek egy nőalakot láttak lóháton vágatva közlelni. *Viktória* hercegnő volt, a trónörökös felesége. Egyenesen odalovagolt az idegen haderők képviselőihez, s így szól.

— Melyikök *Grandin* ezredes?

A megszólított álmélkodva jelentkezett.

— Ezredes ur, őszintén örülök, hogy a mai napon a dicső francia hadsereg egy derék képviselőjét láthatom magam előtt. Mert ma, szeptember 9-én van évfordulója annak, hogy az ön nemzete és az ön nemzetem *Sebastopolnál* olyan fényes diadalt aratott.

Grandin ezredes, aki pedig kemény katona volt, könnyekre laktat. *Bismarck* azonban, aki tanuja volt ennek a jelenetnek, hangosan szitkozódni kezdett. És ettől a perctől kezdve engesztelhetetlen ellensége lett a későbbi oszázárnérnak, akivel tényleg mindég hadilábon is állott.

A pikáns *Paul de Kock* és egy pápa. Megírtuk nemrég, hogy *Paul de Kock*-nak szobrot állít a hállás utókor. Ebből az alkalomból a franciák egyremásra elevenitk föl a *Bellevillei szűz szerzőjéről* szóló adomákat, amelyek sorában bizonyára a következő a legérdekesebb: *XVI. Gergely* pápa, kihallgatáson fogadta a franciák követét, s egyebek között a francia irodalom is szóba került. A követ büszkén sorolta föl a neves írókat, a pápa azonban félbeszakította.

— Ugyan kérem, ezek mind afféle firkások. A franciáknak csak egy kiváló írójuk van: *Paul de Kock*! Egyedül az ő munkáit olvasom élvezettel...

Ami kétségkívül hízogó *Paul de Kock*-ra nézve, de egy kissé kompromittálja a szentatyát. Legalább az olvasmányai tekintetében.

A világtitógáz jubileuma. 1801. augusztus 11-én gyultak ki először Párisban a Seignelay-palotában a grázlámpák s ezzel a világtitógáz besorozódott a világjelentőségű, az élet gyakorlatát szolgáló felfedezések közé. Százéves korában éri meg, hogy egy még nagyobb felvilágosítás, a villamos világítás kizsírja a praxisból. De száz éven át hűségeen szolgált. A világtitógáz felfalálója, *Lebon* Fülöp, francia ember volt. Nyomatotlót fűzetben terjesztette találmánya hírét. Ebben a fűzetben ötre megjósolta, mi mindenre használják majd utóbb az akkor még korlátolt alkalmazásra gázt: kályhák fűtésére, takarékos világításra, több egyéb becses anyaggal pedig kitűnő hajtórózt szolgáltat, amely mindenféle gép mozgására felhasználható. Ime a világtitógáznak egész

olyan, mint a paradicsom... Ah!... — kedves gyermekem!...

Varenka üdéséget hozott a fülledt szobába. Egyszerű, rózsaszínű ruha volt rajta, kezében egy virágcsokrot tartott és arca sugárzott az örömtől. — Nagyon szép, hogy éppen ma jöttek! — szólt lelkesedve, miközben üdvözölte a vendégeket. — Eppen készültem magukhoz, mert itt halálra bosszantanak!

Es egy széles kézmozdulattal az édes atyjára meg *Rodionovna* Margitára mutatott, aki olyan természetellenes tartásban ült Szergejevna Erzsébet mellett, mintha köböl volna a hátgerince.

— Varvara! Bolondokat beszélsz! — rivallt rá szigorúan *Lutsicky* néni, miközben villogott a szeme.

— Ne veszekedjék! Mert mindjárt elmondom Szergejevics *Hippolit*-nak *Jakevlov* hadnagy és tüzes zivének történetét...

— Ho, ho, hó, Varka, csak nyugodtan! Elmondom én azt magam...

Hová jutottam? — szólt magában Szergejevics *Hippolit* és meglepődve nézett a nővére. Ő, úgy látszik, ismerte már a dolgot s jóllehet mosolygott magában, mégis nyugodtan hallgatta és nézte az esetet.

— A tea után nézek! — szólt *Rodionovna* Margit. Főlemelkedett, egyenes tartásban mitsém változtatott, aztán eltűnt, miután még egy szemreányó pillantást vetett az ezredes felé.

Varenka ült a helyére és valamit sugott Szergejevna Erzsébet felé.

Mennyire szereti a hosszú ruhákat... — gondolta Szergejevics *Hippolit* és végignézte Varenkát.

Az ezredes dörögött, mint valami reptető bögő:

— Valószínűleg tudja, hogy Margit felesége volt az én bajtársamnak, *Lutsicky* őrnagynak, aki *Exizagernél* esett el? Együtt volt vele a háborúban, bizony! Erélyes asszony, higgye el! Es volt a regimentben nálunk ez a *Jakevlov* hadnagy, egy finnyás kisasszony-katona... Megszúrták a

megjárt pályája. De a találmány sikere pillanatnyi volt csak. Páris mihamar ellelede *Lebon*. A felfaláló egész vagyonát belellole találmányába s a vidéken halt meg nagy nyomorúságban. A találmány propagálását egy *Windsor* nevű angol vette kezébe, aki aztán diadalra is vitte *Lebon* korszakos művét. A szegény felfaláló nevét egy kis utca örökíti meg Párisban.

A köszöntésről. Nagy szerepet játszik az emberek egymással való érintkezésében egy formalitás: a köszöntés. Rendesen kiosillan a köszöntés mikéntjéből az illetőnek: önhittsége, szívózsága, szerény-sége, hideg temperamentuma, illetőleg az a jellemző vonása, melyet inkább titkolni, mint hirdetni akar. Kiosillan, de legtöbbször csak az élesen látó bíráló előtt, aki a konvencionális mozdulatnak azt a szempillantását itéli meg, mely a tulajdonképpeni köszöntést megelőzi. Gyakran hideggé teszi az üdvözlést a szórakozottság és az látszólagos hidegség nem ritkán neheztelést von maga után azoknál, akik csakis a konvencionális formát látják és nem a motívumot, mely alatta lappang. Különösen fiatal hölgyek adnak okot arra, hogy kritika tárgya legyen az a túlságosan mérsékelt fejmozdulat, melyvel például egy olyan fiatal férfi köszöntését fogadják, aki csak egy vagy két nap óta tekinthető ismerősnek, amikor az illető egy estélyre, vagy táncmulatságon lett bemutatva s összesen is nem soká beszélgettet, avagy táncolt velük. Ilyenkor igen gyakran illemszabálynak vélik az úri nő a hidegséget és ugyancsak ilyenkor veszi észre a mélyebb tekintetű szemlélő, hogy a felismerés első pillanatában sokkal több melegség árad a szemekből, mint később, mikor a szokásos formalitás végbemegy. Eppen ezért a köszöntés a maga egészében csupán egy üres társadalmi forma, mely a kötelező udvariasságnak törekszik eleget tenni. Ellenben az a jó, vagy rossz indulat esetleg az a közöny, melyet az egyik ember a másik iránt érez, az első pillanatban szokott megnyilatkozni mint szem-beszéd.

Európa gazdagsága. A *Dictionary of Statistics*-ben *Mulhai* érdekes adatokat tesz közzé a tizenkilencedik század gazdagságáról. Szerinte Európa összes ingó vagyona: 1175 milliárd, ingatlan: 500 milliárd márká. Az összes vagyonban egyes országok a következőkéleg részesednek: Anglia 295, Franciaország 247, Németország 201, Oroszország 180, Ausztria-Magyarország 103, Olaszország 79, Belgium 25, Holland 22 milliárd márká. Az ingó tőke: Anglia 106, Franciaország 65, Németország 37, Oroszország 14, Ausztria-Magyarország 10, Olaszország 7, Belgium 7, Holland 6 milliárd. Az ingónak százalékaránya az összvagyonban a következők: Anglia 35, Belgium 28, Holland 27, Franciaország 26, Németország 18, Orosz- és Olaszország, Ausztria-Magyarország 9 százalék.

mellén, tudóvszt kapott... és vége is lett! Mig beteg volt, Margit öt hónapig ápolta! Mit szól ehhez? Es tudja, ekkor megfogadta neki, hogy soha sem megy férjhez. Fialat volt, szép volt... igéz... Nagynevű emberek udvaroltak neki, többek között *Smurlov* kapitány, kedves emberke, aki aztán szomorúságában az ivásra adta magát, aztán kvietált. Es én is... azaz én is megiettem az ajánlatot: — Margit, jöjj hozzám feleségül...! Nem tette... Buta dolog ez, de nemes. Most aztán, hogy a kösvényen bánt, eljött hozzám és így szólt:

— „Egyedül vagy te is, én is...”

— Es efféleket mondott még. Megható,ogyes eszekedet volt ez. Örök barátságod és örök veszekedést hozott létre ez. Minden nyáron előjön, sőt el is akarja adni a birtokát s egészen ide akar költözöködni, persze még a halálom előtt. En becsülöm ezt, de azért neveltség a dolog, nemde? Ho, ho, hó! Mert tüzes, helyre asszony volt ám és lássa, hogy kialudt a tüze! A tüzzel nem szabad játszani... Es, tudjuk, dühös, ha életének e pozícióról beszélnek, ahogy ő szokta mondani. Ne merészed, — mondja ő — rettenetes nyelveddel szívm szentségét profanizálni! He, he, he... Ha komolyan veszi az ember, micsoda szentség ez? Egy hóbert... Egy kinstári leányzó ábrándja... Az élet ilyen, nemde? Elvezsz és halj meg, mikor az ideje jön, ez az egész filozófia! De... halj meg, mikor az ideje van! Az igazi időt én elmulasztottam, ez borzasztó, nem kívánom önnek...

Szergejevics *Hippolit* ez a beszéd és a szag, amelyet az ezredes terjesztett, elszédítette. Varenka a legesekélyebb figyelemre sem méltatta, mintha föl sem fogta volna, milyen kevéssé kellemes az édesatyjával való társalgás. Félig hangosan Szergejevna Erzsébettel beszélgetett, aki komolyan és figyelmesen hallgatta.

— Tessék a tehoz! — hangzott *Rodionovna* Margit szava az ajtóban. — Varvara, told ide az atyust!

(Folytatása következik.)

Tekintetbe véve a lakosok számát, minden egyes fejre esik az összvagyonból: angol 5920, francia 5200, hollandi 3680, belga, német 3120, osztrák-magyar, olasz 2000, orosz 1200 márká. Hacsak az ingó vagyont vennők tekintetbe, jut minden angolra átlag 2120, franciára 1360, hollandusra 1000, belgára 855, németre és olaszra 560, oroszra 115 márká.

Az évi költségvetés terhe így alakul: Németország 4 milliárd (az összvagyon 2 százaléka), Anglia 3 milliárd (1 százaléka), Franciaország 3 1/2 milliárd (1 1/4 százaléka), Oroszország 2 7/8 milliárd (1 7/8 százaléka), Osztrák-Magyar monarchia 2 milliárd (1 8/10 százaléka), Itália 1 3/8 milliárd (2 3/8 százaléka), Belgium 375 millió (1 5/8 százaléka). Holland 300 millió (1 4/8 százaléka).

A nemzeti vagyont az évi költségvetés legjobban megterhelő Olaszországban; s többi államok így sorakoznak utána: Németország, Osztrák-Magyar monarchia, Oroszország, Belgium, Franciaország, Hollandia, Anglia.

Főlolvasás a szivargyárban. A *kubai* szivargyárakban ugyancsak érdekesen folyik a munka. Az a huszezer munkás, aki reggel nyolc órától délutáni háromig bajlódik a dohánylevelek formababotésével, ami gépies és lélektompító munka, valami szellemi üdülésre vágyott és hogy szórakozzanak egy kissé a szivargyártás közben, főlolvasót fogadott magának. Minden terem közepén emelbott helyen áll egy-egy jótorku főlolvasó, aki hangosan olvas föl verseket, drámákat és regényeket. Háromnegyedórát olvas egyfolytában s aztán egynegyedórát pihen, ebéd idején pedig egy órára szünetet a főlolvasás.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Német hang az osztrák-magyar új vám-tarifáról. Berlinből táviratozzák, hogy a *Kreuzzeitung* bécsi értesülése szerint az új osztrák-magyar vámtarifa még sokkal nagyobb emelkedéseket fog tartalmazni, mint a német tarifatervezet. Ennek ellenére sincs kizárva a kereskedelmi szerződés megújítása, habár kölcsönösen csak csekély engedmények várhatók.

A belügyminisztérium és a hivatalos árlejtések. Az állami és törvényhatósági árlejtéseknél eddig számtalan visszasság volt észlelhető, melyeket megszüntetni van hivatva *Szell* Kálmán belügyminiszternek most kibocsátott rendelete. Az ilyen árlejtéseknek ugyanis tudvalevőleg titkosaknak kellene lenniük, de a gyakorlatban vajmi ritkán érvényesül ez az elv. Számos alkalommal például a pályázók neveiről lajstromot vezettek, melynek káros volta közzismert dolog. Másutt ismét a pályázathoz szükséges dolgok megszerzése előre nyilvánvalóvá tette a pályázók neveit. A belügyminiszternek említett rendelete ezen anomáliákon óhajt segíteni s a legszigorubbán eltiltja a pályázók neveinek idő előtt való nyilvánosságra hozatalát. A miniszter eme rendeletével az iparosok régi óhaját teljesítette.

Az országos szabókongresszus. E hó 18-án és 19-én tartják meg a magyarországi szabóiparosok második országos kongresszusukat, melyre eddig már harminc ipartestület jelentkezett. A kereskedelemügyi miniszter képviselteti fogja magát a kongresszuson, szintugy az Országos Iparegyesület is.

Kereskedelmi és iparkamara Szombathelyen. Szombathelyen mozgalom indult meg, hogy a város kamarai székhely legyen. Ebben az ügyben a szombathelyi kereskedők társulata feliratot intézett *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszterhez. A miniszter válaszában támogatást ígért s így a mozgalom vezetői a város s vármegye intéző közegeivel, ha a tervezett reform napirendre kerül, mindent elkövetnek, hogy tervük megvalósuljon.

Eladó eseményszőlő bejelentése. Hogy a eseményszőlőt venni szándékozik megismerhessek azokat a forrásokat, ahonnan eseményszőlőt a termelőktől közvetlenül beszerezhetnek, *Daranyi* Ignác földmivélségi miniszter felhívja a hazai termelőket, hogy várható eladó eseményszőlő-készleteikre vonatkozó adatokat bejelentő-íven, legkésőbb augusztus 20-ikig jelentsek be, hogy azokat vidékenként csoportosítva, kimutatásba összevagyvalva, közzétehesse. Bejelentő-ív az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél (Budapest, Köztiek), az összes vármegyei gazdasági egyesületeknél, valamennyi pince- és szőlészeti egyesületnél, az összes vincellérlakólag igazgatóságainál, a szőlészeti és borászati felügyelőknl s a földmivélségi minisztérium szőlészeti osztályában kaphatók s egyszerű levelezőúton foglalt megkeresésre bárkinek megküldetnek. A bejelentések a földmivélségi minisztérium VIII. osztályához címzendők s legkésőbb augusztus 20-ig beküldendők. A jelentkező termelő szőlőkészleteinek eladása tekintetében semminemű irányban sincs lektőve hanem azt szabadon, belátása szerint legjobbn módon értékesítheti, viszont a bejelentés megtételéből a bejelentő sem igényel nem formálnak, sem követeztetést nem vonhat arra, hogy eseményszőlő-termésének eladását a földmivélségi miniszter magára vállalja, vagy közvetítse.

A magyar kir. államvasutak bevétele saját há-

Dunagőzhajós Társaság. A személyszállító ha-

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Buda-

Borjuvásár. 1901. évi augusztus h 13-án. (A

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi

Bécsi sertésvásár. A st.-mári központi vásár-

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, augusztus 13.

A kínálat ma jó volt, a vételkudv élénkebb és

Rozs kedvező vételkudv mellett tartott árakat

Egyéb gagonaneműekben nem történt változás.

Eladatott:

Uj buza. Tiszavidéki: 1200 mm. 80 k. 8 K. 35 f.,

Pestmegyei: 200 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 100

Hartai: 1200 mm. 78 k. 8 K. 15 f.

Fehérmegyei: 300 mm. 77 k. 8 K. - f., 300 mm.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár-

Table with columns: B u z a, Kilós, 50 kilogramm ára, K. -tól, K. -ig

Table with columns: Egyéb gagonaneműk, Kilós, 50 kilogramm ára, K. -tól, K. -ig

A határidőszület folyamán a következő kötések

Déli egy óraker a következő záróárakat állapí-

Délután fél 5 óraker zárul:

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde teljes üzletlenségben folyt le,

A déli tőzsde a teljesen csendes hangulat kö-

A valuták és ércváltók csendesek.

Kötöttek: Osztrák hitelrészvény 639.50-640.50.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 647.-648.-.

Forgalomban kerult továbbá: Regálékártalanítási

Utótőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 640.50. Magyar hitelrész-

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulatnak

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar -.-.-.-.

A bécsi gabonatorzsde.

Bécs, augusztus 13. (A Budapesti Napló telefonje-

Jegyzetek: Buza őszre 8.25, rozs őszre 7.07,

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsden üzletlenség, irányzat tart.

Bécs, augusztus 13. (Magyar értékek zárlata.) 4/0-0-0

Bécs, augusztus 13. (Osztrák értékek zárlata.) 4/2/0-0-0

Bécs, augusztus 13. (A Budapesti Napló tudósítójának

Külföldi értéktőzsde.

Hamburg, augusztus 13. (Zárlat.) 4/2/0-0-0 ezüst-

Páris, augusztus 13. (Zárlat.) Osztrák-magyar állam-

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi

Augusztus 13. A sertésüzlet irányzata változatlan.

kilogrammon felüli súlyban) 88—89 állérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 86—88 állérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 86—88 állérig.

Sértéslelészám 1901. augusztus 11. napján volt készlet 46.119 darab. — 1901. augusztus 12. napján felhajtott 100 darab. 1901. augusztus 13. napján elzárított 527 darab. 1901. augusztus 13. napjára maradt készletben 45.692 darab.

Kivonata a hivatalos lapból.

— Augustus 13. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gál Mihály tanítót a hosszaszói állami elemi iskolához rendes tanítóvá neveztette. Az igazságügyminiszter Gorove Viktor marosvásárhelyi törvényszéki joggyakornokot a hátszegi járásbírószékhez, dr. Joanovits György Ernő szatmárnémeti törvényszéki joggyakornokot a szatmárnémeti törvényszékhez és Szabó József bes.terezeli törvényszéki joggyakornokot a topanányi járásbírószékhez jelölték. Sass Ferenc pécsi járásbírószékhez, dr. Pletikózsits Ágoston zombori törvényszéki díjnokot a zombori törvényszékhez, irnokká; Mihályos Sándor karánsebesi járásbírószék inokát a dárdai és Zöldy Lajos igazságügyminiszteri díjnokot a cskiszentmártoni járásbírószékhez végrehajtóknak nevezte ki. — A kereskedelmiügyi miniszter Déri Jenő ideiglenes iradegédszítet kereskedelmi muzeumi segédizetőt nevezte ki. — A flumeli és magyar-horvát tengerpart kormányzó, mint a tengerészeti hatóság elnöke, Kolozs Mihály kizsoltgált csendőrszervező, címzetes őrmestert a flumeli tengerészeti Akadémiával kapcsolatos internatuzok felügyelőjévé nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Bedő Jókaim hátszegi járásbírószék aljegyzőjét az erzsébetvárosi, Hoczmann István törökbecsei járásbírószék aljegyzőjét pedig a nagybecskerek-i törvényszékhez; Kiupp Ignác szakelőzet járásbírószék inokát a bajatonfűredi járásbírószékhez; Aigner Gyula mezőcsáti járásbírószék végrehajtót a szentlőrinc-i járásbírószékhez helyezte át. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Marossy Béla homonnai államiul segélyezett községi polgári iskolai tanítót a szilágycsehi állami polgári iskolához; Péch Aladár soproni állami főreáliskolai tanárt a budapesti VII. ker. állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Lipsey Zoltán tiszaújvárosi járásbírószék joggyakornokot a tiszaújvárosi járásbírószék mellett alkalmazott ügyészévé megbízott állandó helyettesül rendelte ki.

Pályázatok. A szabadkai városi főgimnáziumnál egy latin-görög rendes tanári állásra, augusztus 15-ig; — az alsó-kubini pénzügyigazgatóságánál, hivatalsszolgái állásra, szeptember 10-ig; — a székesfehérvári pénzügyigazgatóság körletében egy pénzügyőri fővigyázói állásra, szeptember 20-ig.

Napirend.

Napló. Szerda, augusztus 14. — Római katolikus: Összéb. — Protestáns: Összéb. — Görög-ortox: (augusztus 1.) † Körm. — Zsidó: Ab. 29. — Nap két: 4 óra 10 perckor. — Nyugszik 6 óra 58 perckor. — Hold két: reggel 4 óra 48 perckor. — Nyugszik délután 6 óra 32 perckor.

A horvát miniszter nem fogad. Oszálysorjáraték húzása délelőtt 9 órakor. Nemzeti Muzzeum. Képtár és a néprajzi osztály a Csillag-utca 15. szám alatt, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal megtekinthetők.

A Nemzeti Szalon kiállítása d. e. 9 órától este 7 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Országos Képtár és metsetkiállítás az Akadémiában d. e. 9—1-ig. Iparművészeti muzeum az Üllői-uton nyitva 9—1-ig. Technológus Iparmuseum. Nyitva délelőtt 9—1-ig. Mezőgazdasági Muzzeum d. e. 9—1-ig. Földtani Intezet muzeuma (a Stefánia ut. 14.) nyitva délelőtt 10 órától délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona. Közlekedési Múzeum délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5-ig.

Az Akadémia Goethe-szobája délelőtt 10—12-ig. A löbbi könyvtárak zárva. Alattkét a városigeben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az iparletveztetés arisztokratái is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A kiállítói kirendeltségek központi irodavezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, augusztus 13.

A barometrikus helyzet lényegében változatlan. Dél-nyugati és északi felől Európát magas nyomás, északnyugati és délekeleti Európát pedig egy-egy depresszió borítja. Az idő európaszerző — és így hazánkban is — felbősebbre, nyugatról fokozatosan csapadékosra és általában valamivel hűvösebbre fordult.

Küldés: Elénk nyugati légáramlással változókéony, hűvös és helyenkint csapadékos idő várható.

Viz állás.

Table with columns for location (e.g., Dan, Duna, Sziget), date (Aug. 12, Aug. 13), and water level (m. ó. r.).

Advertisement for 'Minden gondot és fáradtságot megtagarítanak a t. BUTORVEVŐK, ha egyszerűen a régi elismert hírnevű Sárkány és Schütz butorcéghez'.

Advertisement for 'SPORT-JÁTEKOK' by SEFFER ANTAL, featuring tennis rackets and sports equipment.

Advertisement for 'Dr. MITZGER' featuring a dog and text about 'IDEG ÉS NEMI BETEGSÉGEK'.

Advertisement for a bicycle, showing an image of a bicycle and text about 'Rundbakin M., Bécs, IX., Berggasse 3.'.

Advertisement for 'Dr. CZINCZÁR J.' as a specialist for 'Titkos betegségek' (secret diseases).

Advertisement for 'Költözködéseket' (moving services) by 'Szabadalmazott Butorkészlet'.

Large advertisement for 'Dr. Garai Antal' as a specialist for 'TITKOS BETEGSÉGEKET'.

Large advertisement for 'Dr. FABINYI J.' as a specialist for 'Titkos betegségek'.

Advertisement for 'Akar Pesten jól mulatni!' (Can you have fun in Pest?) featuring a shoe and text about entertainment.

